

У

КРАЇНСЬКИЙ
ШКІЛЬНИЙ

ПІСЕННИК

ЙОСИП КУРОЧКО

PAŃSTWOWE ZAKŁADY WYDAWNICTW SZKOLNYCH

УКРАЇНСЬКИЙ ШКІЛЬНИЙ ПІСЕННИК

Склав
ЙОСИП КУРОЧКО

PAŃSTWOWE ZAKŁADY WYDAWNICTW SZKOLNYCH

Okladka: Wanda Kasperowicz
Przerywniki: Ewa Kwiatkowska

Opracowanie redakcyjne: Grzegorz Bojarski

Państwowe Zakłady Wydawnictw Szkolnych
Warszawa 1970

Wydanie pierwsze. Nakład 5000+200 egz. Arkuszy druk. 11,5;
wyd. 10,11 Oddano do składania 1 IV 1969 r. Podpisano do druku
5 II 1970 r. Druk ukończono w lutym 1970 r. Zam. nr 9710/331
Papier druk. sat. 86×122 m, 70 g, kl. V z fabryki we Włocławku
Cena zł 6.— M-5

Zakłady Graficzne PZWS w Bydgoszczy, ul. Jagiellońska 1

Досвід у навчанні української мови в школах Народної Польщі виявив потребу забезпечення їх збірником українських пісень для дітей. Беручи до уваги таку потребу, Державні Заклади Шкільних Видань випускають Український шкільний пісенник.

У Пісенник ввійшли кращі зразки багатьох жанрів української пісні: історичні пісні, обрядово-побутові, революційні як народного походження, так і окремих авторів. Пісні призначено для учнів різного віку і тому-то пісенний матеріал поділений на окремі класи — від першого до восьмого. Виділено також окремий розділ під заголовком „Хор”, який містить репертуар для шкільних хорових колективів. В ньому подано між іншим пісні до відповідних шкільних свят, роковин тощо.

Слід відмітити, що чільне місце у Пісеннику посідає українська народна пісня, яка крім естетично-музичних вартостей має ще велике виховне і пізнавальне значення. Вона ж бо є прекрасною допомогою у навчанні рідної мови, літератури, культури, історії.

Українська народна пісня займає неабияке місце серед пісенної творчості інших народів. На протязі своєї багатовікової історії український народ, як один з наймузикальніших народів світу, створив безліч чудових пісень, різноманітних за змістом і жанрами, високохудожніх формою, що завжди привертало увагу чужинців.

Школа повинна прищепити в учнів також потребу і прагнення співати, навчити їх культури співу. Причому слід пам'ятати, що це завдання виконується не тільки на уроках співу, але й під час позакласної роботи, на уроках інших предметів.

Тому-то і вчителі української мови знайдуть у Пісеннику ряд пісень для використання їх на своїх уроках. Бо відомо, що спів є засобом для розвитку усної мови учнів, вчить правильної вимови, наголосу.

Щоб у дітей викликати зацікавлення співом, безумовно треба вживати різноманітних та атракційних способів розучування пісень. Таких способів є багато і залежать вони від характеру пісні, її змісту, музичної будови, врешті, від віку учнів та рівня їх музичної підготовки. У кожному випадку допомогою для вчителя буде музичний інструмент. Навіть, коли вчитель зможе лише подати один або кілька звуків початку пісні, підтримати спів учнів у найважчих місцях, — уже це допоможе йому уникнути фальшування та непотрібного форсування дитячих голосів.

Пісенник, як перший такого роду посібник, звичайно, не без недоліків. У кожному разі можна надіятись, що вчителеві якому не байдужа справа виховання у молодого покоління любові до рідної пісні та справа її популяризації серед широких кругів суспільства, цей Пісенник буде допомогою.

1. HYMN PAŃSTWOWY

Słowa: J. Wybicki

Muzyka: Autor nieznany

f Jesz-cze Pol-ska nie zgi-nę - ła, kie - dy my ży - je - my,
co nam ob - ca prze-moc wzię - ła, szab - łą od - bie - rze - my.
mf Marsz, marsz Dąb - row - ski, z zie-mi wło-skiej do Pol - ski,
za two-im prze - wo - dem złą-czym się z na - ro - dem.

1. Jeszcze Polska nie zginęła,
Kiedy my żyjemy,
Co nam obca przemoc wzięła,
Szablą odbierzemy.

Refren:

Marsz, marsz, Dąbrowski,
Z ziemi włoskiej do Polski
Za twoim przewodem
Złączym się z narodem.

2. Przejdziem Wisłę, przejdziem Wartę,
Będziem Polakami,
Dał nam przykład Bonaparte,
Jak zwyciężać mamy.

Refren.

2. ГІМН УКРАЇНСЬКОЇ РСР

Слова: П. Тичини і М. Бажана

Музика: групи композиторів
під кер. А. Лебединьця

Велично, урочисто

Жи-ви, У-кра-ї - но, пре-кра-сна і силь-на, в Ра-
-дян-ськiм Со-ю - зі ти щас-тя знайшла. Між рів - ни - ми рів - на, між
віль-ни-ми віль-на, під сон-цем сво-бо-ди, як цвіт, роз-цві-ла.

Приспів

Сла - ва Со - ю - зу Ра-дян-ськo-му, сла - ва -
Сла - ва вітчиз - ні на - ро - дів бра-тів! Жи -
-ви, У - кра - ї - но, ра-дян-ська дер - жа - во, воз -
-з'єд - на-ний кра-ю на - ві - ки ві - ків! Ро - -ків!

1. Живи, Україно, прекрасна і сильна, —
В Радянськiм Союзі ти щастя знайшла.
Між рівними рівна, між вільними вільна,
Під сонцем свободи, як цвіт, розцвіла.

Приспів:

Слава Союзу Радянському, слава —
Слава вітчизні народів-братів!
Живи, Україно, радянська державо,
Воз'єднаний краю навіки-віків!

2. Розіб'ємо всі ми ворожі навали
 Народного гніву священним мечем.
 Під стягом радянським ми дужими стали
 І в світ комунізму велично ідем.

Приспів.

3. ІНТЕРНАЦІОНАЛІ

Слова: Е. Потьє

Музика: П. Дежейгера

Урочисто

Пов-стань-те гна-ні і го-лод-ні, по-віт-ни ки-у-сіх кра-
 -ін! Як у вул-ка-но-вій бе-зо-днів-серця-х у нас кле-ко-те
 гнів. Ми всіх ка-тів зі-трем на по-рах, пов-стань-же,
 вії-сько-тру-да-рів! Все, що заб-рав наш лю-тий
 во-рог, щоб по-вер-ну-ти, гас на-стіб. Чи-єш?
 Суп-ли за-гра-ли, гас роз-пла-ти нас-тав, в ік-
 -тер-на-ці-о-на-лі здо-бу-дем лю-дських прав! Чи-єш?

1. Повстаньте гнані і голодні,
Робітники усіх країн!
Як у вулкановій безодні,
В серцях у нас клекоче гнів.
Ми всіх катів зітрем на порох,
Повстань же, військо трударів!
Все, що забрав наш лютий ворог,
Щоб повернути, час наспів.

Приспів:

Чуєш? Сурми заграли,
Час розплати настав —
В інтернаціоналі
Здобудем людських прав. } Двічі

2. Не ждїть рятунку ні від кого:
Ні від богів, ні від царів,
Позбудеться ярма тяжкого
Сама сім'я пролетарів.
Пусті слова про право бідних —
Держава дбала не про нас,
Нас мали за рабів негідних...
Доволі кривди і образ!

Приспів.

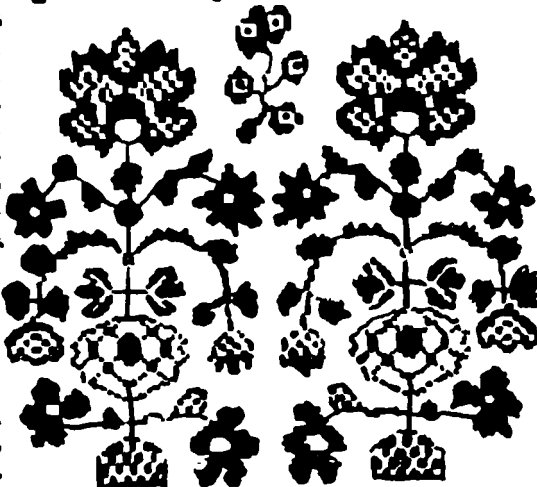
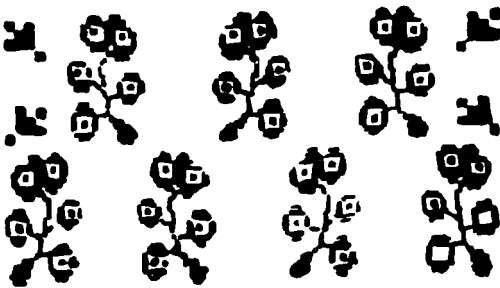
У У У У У

Е Е Е Е Е

ПЕРШИЙ
КЛАС

У У У У У

Е Е Е Е

4. МИ ІДЕМ СЬОГОДНІ В КЛАС

Слова: М. Пригари

Музика: М. Дремлюги

Восить швидко

mf Ми ще зве-чо-ра пок-ла-ли у портфе-лі бук-ва-рі,
ми з ві-кон-ця виг-ля-да-ли про-ки-да-лись на зо-рі.
Сон-це, со-неч-ко, зій-ди! Нас у-дос-ві-та збу-ди!
Ми ж і-дем сьо-год-ні в клас — в пер-ший раз!

1. Ми ще звечора поклали
У портфелі букварі,
Ми з віконця виглядали,
Прокидались на зорі.

Приспів:

Сонце, сонечко, зійди!
Нас удосвіта збуди!
Ми ж ідем сьогодні в клас —
В перший раз!

2. От і сонечко над нами,
Час до школи, швидко в путь!
Де не глянеш — із книжками
Першокласники ідуть.

Приспів.

5. ВЕСЕЛІ ГУСИ

Українська народна мелодія

Швидко, весело

f В на-шо-ї ба-бу-сі два ве-се-лих гу-си: *p* О-дин сі-рий, дру-гий бі-лий,
два ве-се-лих гу-си. *f* О-дин сі-рий, дру-гий бі-лий, два ве-се-лих гу-си.

1. В нашої бабусі
Два веселих гуси:
Один сірий,
Другий білий, — } Двічі
Два веселих гуси.
2. Витягнули шиї
І шиплять, як змії:
Один сірий,
Другий білий, — } Двічі
І шиплять, як змії.
3. Мили гуси лапки
Десь біля канавки:
Один сірий,
Другий білий, — } Двічі
Не видно з канавки.
4. Ось кричить бабуся:
— Ой, пропали гуси!
Один сірий,
Другий білий, } Двічі
Гуси мої, гуси!
5. Вийшли, вийшли гуси,
Кланялись бабусі:
Один сірий,
Другий білий, — } Двічі
Кланялись бабусі!

6. ЗАЙЧИК ТА ЛИСИЧКА

Українська народна пісня

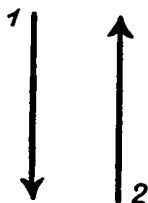
Швиденько

Добрий ве-чір, ли-сонь-ко, ку-ди йдеш? Добрий ве-чір,
ли-сонь-ко, ку-ди йдеш? Ска-жи ме-ні прав-донь-ку,
де жи-веш? Ска-жи ме-ні прав-донь-ку, де жи-веш?

1. — Добрий вечір, лисонько, куди йдеш? (2)
Скажи мені правдоньку, де живеш? (2)
2. — Отут живу в хатоньці, край води. (2)
А ти туди, зайчику, не ходи. (2)

*

Погляньте на руки вчителя. Коли він говорить „раз”, його рука спадає згори вниз, на „два” — знизу вгору.

Робіть так само як учитель, рахуючи рівномірно „раз” — „два” і показуючи правою рукою вниз — вгору, вниз — вгору. Вимовляйте голосніше: „раз”, тихше: „два”.

Такі **рівномірні помахи рук називаємо тактуванням.**

7. ГАЛЯ ПО САДОЧКУ ХОДИЛА

Українська народна пісня

Легко, швиденько

тр Га-ля по са-доч-ку хо-ди-ла, хусточку бі-лень-ку згу-би-ла,
р ходить по са-доч-ку, блу-ка-є, хусточку бі-лень-ку шу-ка-є.

1. Галя по садочку ходила,
Хусточку біленьку згубила,
Ходить по садочку, блукає,
Хусточку біленьку шукає.
2. Не журися, Галю серденько,
Ми нашли хустинку біленьку
У садочку біля малини,
Під зеленим листом тернини.

8. МОРОЗ, МОРОЗЕЦЬ

Слова: Г. Бойка

Музика: Г. Компанійця

Жваво

Мо-ро-зецц, мо-ро-зецц, по-ку-сав нам щіч-ки.
Теп-лі ва-лян-ки у нас, шуб-ки й ру-ка-виц-ки.

1. Морозець, морозець
Покусав нам щічки,
Теплі валянки у нас,
Шубки й рукавички.
2. Морозець, морозець!
Плещемо в долоні.
У дівчаток і хлоп'ят,
Носики червоні.

9. ЖИВА ЯЛИНКА

Слова: І. Кульської

Музика: А. Лазаренка

Трайливо

mf Проти на-шо-го бу-ди-ку по-са-ди-ли ми я-ли-н-ку,
ці-ле лі-то до-гля-да-ли, з по-ли-ва-нок по-ли-ва-ли.
f Ось так, ось так, так! Ось так, так, ось так!

1. Проти нашого будинку
Посадили ми ялинку,
Ціле літо доглядали
З поливалок поливали.
Ось так, ось так, так!
Ось так, так, ось так!
2. Навкруги сніжок лягає,
А ялинка не зважає,
Зеленіє серед двору,
Гілочки піднявши вгору.
Ось так, ось так, так!
Ось так, так, ось так!
3. Ми ялинку на свято
Не дозволимо зрубати,
Уберемось, як сніжинки,
Підемо в гості до ялинки.
Ось так, ось так, так!
Ось так, так, ось так!

4. На сніжку, в широкім полі,
 Ми гуляємо на волі,
 А ялиночка живая
 Гілочками нам киває
 Ось так, ось так, так!
 Ось так, так, ось так!

10. ЗОЗУЛЯ

Німецька народна пісня

Ку-ку! Ку-ку! Чу-ти в ліс-ку. Це ж бо зо-зу-ля
 так на га-ляв-ці кли-че ді-ток та на вес-ні.

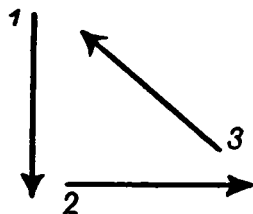
1. Куку! Куку! Чути в ліску. (2)
 Це ж бо? зозуля
 Так на галявці
 Кличе діток та на весні.
2. Куку! Куку! чути в ліску. (2)
 Ходім, співаймо,
 Разом вітаймо
 Гожу, гожу, гожу весну.

*

Тактування на 3

На „раз” рука спадає вниз, на „два” рука відбиває в правий бік, на „три” рука вертає укосом вгору.

В цілому це буде так.
 Це тактування на 3.

11. МИ САДИЛИ САД, САД

Слова: М. Познанської

Музика: В. Рождественського

Тамірно
Ми са-ди-ли сад, сад у дво - рі, по-са-ди-ли
Трипів
вряд, вряд я - во - ри. Раптом хмарка припливла, срібний дощик
роз-ли-ла і в са-дог-ку на-шим ра-дість роз-цві - ла.

1. Ми садили сад, сад
У дворі,
Посадили вряд, вряд
Явори.

Приспів:

Раптом хмарка припливла,
Срібний дощик розлила
І в садочку нашім
Радість розцвіла.

2. Ми садили сливи
В три ряди:
Щоб було красиво
В нас завжди.

Приспів.

3. Ми садили квіти
В квітнику,
Весело нам жити
У садку!

Приспів.

12. ТРАВНЕВА ПІСНЯ

Слова: О. Новицького

Музика: Г. Компанійця

Швидко

Ой, гаю мій, гаю, гаю зе-ле-ень-кий,
 ой, Трав-ню наш, Трав-ню, Травню ве-се-лень-кий! Так да-вай-те ж
 у та-нок, хлопчи-ки й дів-ча-та, Пер-ше Травня на-дій-шло-
 ра-діс-не-є свя-то. Ой, гаю мій, гаю, гаю зе-ле-
 нь-кий, ой, Трав-ню наш, Трав-ню, Травню ве-се-лень-кий!

1. Ой, гаю мій, гаю,
 Гаю зелененький,
 Ой, Травню наш, Травню,
 Травню веселенький!
 Так давайте ж у танок,
 Хлопчики й дівчата,
 Перше травня надійшло —
 Радіснеє свято.

Ой, гаю мій, гаю,
 Гаю зелененький,
 Ой, Травню наш, Травню,
 Травню веселенький!

2. В зеленому гаї
 Та й зацвіли квіти,
 У нашій Вітчизні
 Радісно нам жити,
 Зеленіють вже луки,
 Спів іде луною...
 Як же гарно навкруги
 Ранньою весною!

Ой, гаю мій, гаю,
 Гаю зелененький,
 Ой, Травню наш, Травню
 Травню веселенький!

18. ГУСОНЬКИ

Слова: І. Кульської

Музика: А. Кос-Анатольського

Восить швидко. Грандіозно

p Гай, гу-сонь-ки, гай, під зе-ле-ний гай, ту-пу, ту-пу до травички,
в нас черво-ні че-ре-вич-ки. Гай, гусонь-ки, гай, під зе-ле-ний гай.

1. Гай, гусоньки, гай,
Під зелений гай,
Тупу, тупу до травички,
В нас червоні черевички.
Гай, гусоньки, гай,
Під зелений гай.
2. Вплав, гусоньки, вплав
На широкий став.
Купці-купці, купалиці,
Ми скупались у водиці.
Вплав, гусоньки, вплав
На широкий став.
3. Час, гусоньки, час,
Ждуть додому нас,
Гулі, гулі, крильця вгору,
Поспішаємо до двору.
Час, гусоньки, час,
Ждуть додому нас.

14. ЛЧИЛОЧКА

Українська народна пісня

Досить жваво

Ко-ти-ла-ся тор-ба з ви-со-ко-го гор-ба,
а в тій тор-бі хліб, па-ля-ни-ця. Ко-му до-ве-
-деть-ся той бу-де жму-рить-ся. Ква-чем будь!

Котилася торба
З високого горба,
А в тій торбі
Хліб, паляниця,
Кому доведеться,
Той буде жмуриться.
Квачем будь!

15. ОЙ НА ГОРІ ЖИТО

Українська народна пісня

Швидко

mf Ой на го-рі жи-то: си-дить зай-чик, він ніж-
-ка-ми че-бе-ря-є. Ко-ли б та-кі ніж-ки ма-ла,
то я б ни-ми че-бе-ря-ла, як той зай-чик, як той зай-чик.

1. Ой на горі жито:
 Сидить зайчик,
 Він ніжками чеберяє.
 Коли б такі ніжки мала,
 То я б ними чеберяла,
 Як той зайчик,
 Як той зайчик.

2. Ой на горі просо:
 Сидить зайчик,
 Він ніжками чеберяє.
 Коли б такі ніжки мала,
 То я б ними чеберяла,
 Як той зайчик,
 Як той зайчик.

3. Ой на горі гречка:
 Сидить зайчик,
 Він ніжками чеберяє.
 Коли б такі ніжки мала,
 То я б ними чеберяла,
 Як той зайчик,
 Як той зайчик.

16. ЯК ДІЖДЕМО ЛІТА

Українська народна пісня

Жваво

Приспів

Як діж-де-мо лі-та та нажне-мо жи-та. Лі-тес-ко теплень-ке,
 жи-то зо-ло-тень-ке. Ой, гоп, го-па-ка, жи-то зо-ло-тень-ке.

1. Як діждемо літа
 Та нажнемо жита.
 Літечко тепленьке,
 Жито золотеньке.

2. З жита та пшениці
 Гарні паляниці.
 Всіх ми почастуєм
 Ще і затанцюєм.

Ой гоп, гопака,
 Літо золотеньке. } Двічі

Ой гоп, гопака,
 Ще і затанцюєм. } Двічі

3. Їжте молодиці,
З медом паляниці.
Хлопцям та дівчатам
Пиріжечки з маком.

Ой гоп, гопака,
Пиріжечки з маком. } Двічі

4. А старій Тетяні
Ще й млинці в сметані.
Весело гуляйте,
Нас не забувайте.

Ой гоп, гопака,
Нас не забувайте! } Двічі

17. ОЙ НА ГОРІ ЛЬОН

Українська народна пісня

Полірно

Ой на го-рі льон, а в до-ли-ні мак.

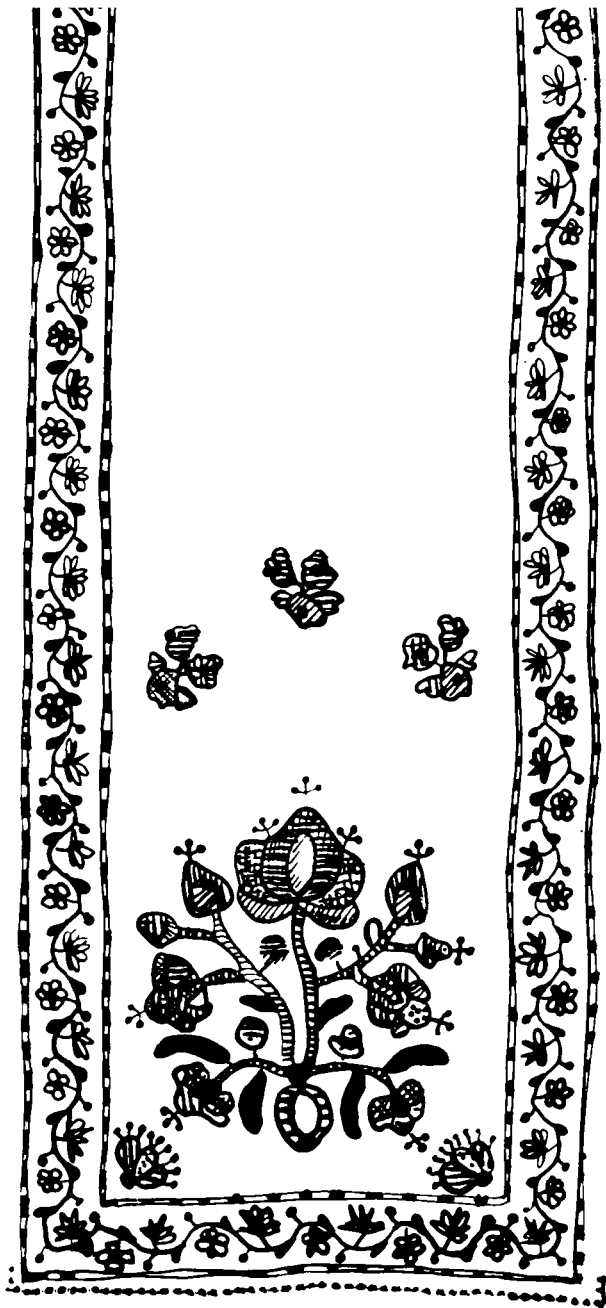
Мо-ї лю-бі су-сі-донь-ки, про-си-мо вас, со-ко-лонь-ки.

по-сі-дай-те враз, по-сі-дай-те враз.

1. Ой на горі льон, а в долині мак
Мої любі сусідоньки
Просимо вас, соколоньки,
Посідайте враз. (2)
2. Ой на горі льон, а в долині мак
Мої любі сусідоньки,
Просимо вас, соколоньки,
Повставайте враз. (2)

3. Ой на горі льон, а в долині мак
Мої любі сусідоньки,
Просимо вас, соколоньки,
Заплещіте враз. (2)
4. Ой на горі льон, а в долині мак
Мої любі сусідоньки,
Просимо вас, соколоньки,
Розійдіться враз. (2)

ДРУГИЙ
КЛАС

18. РАНОК

Слова: Г. Бойка

Музика: Ю. Рожавської

Бадьоро

Сон-це в ра-ніш-ній час ус-міх-ну-лось до нас, і са-
ди зве-се-ли-ло, і по-ля. Ми до шко-ли йде-мо, на у-
рок спі-ши-мо, нас ві-та-є ща-сли-ва-я зем-ля. Пробу-
ди-ли-ся, роз-шу-мі-ли-ся і ді-бро-ви, і га-ї, піс-ню
со-неч-ку, пісню яс-но-му за-спі-ва-ли со-ло-в'ї. Пісню - в'ї.

1. Сонце в ранішній час
Усміхнулось до нас,
І сади звеселило, і поля.
Ми до школи йдемо,
На урок спішимо,
Нас вітає щасливая земля.

Приспів:

Пробудилися, розшумі-
лися
І діброви, і гаї,
Пісню сонечку,
Пісню ясному
Заспівали солов'ї.

2. Піонери ідуть —
Світла стелиться путь,
Сяє галстук у кожного із нас.
Сонце в наших очах
І у наших рядах
Поспішає із друзями у клас.

Приспів.

3. Ритмом дружних пісень
Починається день,
Гомінкий і, мов сонечко, ясний.
Це — велика сім'я.
Це — Вітчизна моя
Зустрічає світанок трудовий.

Приспів.

19. ОСІНЬ

Слова: Т. Демченка

Музика: В. Рождественського

Полірно

О- сінь, о- сінь, ли-сто-пад, жов-те ли-стя сте-ле сад,
за мо-ря, вкра-ї зе-ле-ні, від-ле-ті-ли вже ле-ле - ки.

1. Осінь, осінь, листопад,
Жовте листя стеле сад,
За моря, в краї далекі,
Відлетіли вже лелеки.
2. Хмари небо затягли,
Вітер віє з-за гори,
Осінь, осінь, листопад,
Жовте листя стеле сад.

20. ХОДИТЬ ГАРБУЗ ПО ГОРОДУ

Українська народна пісня

Обр. М. Лисенка

Полірно

Хо-дить гар-буз по го-ро-ду, пи-та-ється сво-го ро-ду:
„А ти жи-ві, ти здо-ро-ві всі ро-ди-ці гар-бу-зо-ві?“
„А ти жи-ві, ти здо-ро-ві всі ро-ди-ці гар-бу-зо-ві?“

1. Ходить гарбуз по городу, питається свого роду:
„А чи живі, чи здорові всі родичі гарбузові?“ (2)

2. Обізвалась жовта диня, гарбузова господиня:
Приспів:
„Ще живі, ще здорові всі родичі гарбузові”. (2)
3. Обізувались огірочки, гарбузові сини й дочки:
Приспів.
4. Обізувались буряки, гарбузові свояки:
Приспів.
5. Обізвалась бараболя, а за нею і квасоля:
Приспів.
Обізувався старий біб: „Я іздержав увесь рід.
6. Ой, ти, гарбуз, ти перистий, і з чим тебе будем їсти?”
„Миску пшо́на, шма́ток сала, — от до мене вся приправа”.

★

Придумайте до пісні ігру-забаву.

Приклад. Діти ділять між себе ролі: заспівувача, гарбуза, дині, огірочків, буряків, бараболі і квасолі, бобу.

Заспівувач (одне або кілька дітей) заспівують початок пісні, а діти ролями відспівують приспів. Діти, які в той час не співають виплескують тихенько кожен звук пісні.

Другу частину приспіву (на повторених словах: „ще живі, ще здорові” і т. д.) співають усі діти.

21. ГОЛОЧКА

Слова: І. Кульської

Музика: А. Кос-Анатольського

Рухливо

В ме-не го-лоч-ка слух-ня-на: ши-є зве-го-ра і зра-на,
щоб ці-ли на по-лот-ні гар-ні кві-ти за-паш-ні.

Приспів

Швидко го-лог - ка ті - ка - є, нит-ка гол-ку до-га-ня - є.

Спритна го-лог - ка у ме-не, мо-тор-на і вче-на.

1. В мене голочка слухняна:
шиє звечора і зрана,
щоб цвіли на полотні
гарні квіти запашні.

Приспів:

Швидко голочка тікає,
нитка голку доганяє.
Спритна голочка у мене,
моторна і вчена!

2. Зшила голка для сестрички
дві мережані спіднички,
зшила братіку труси:
— будь здоровий і носи!

Приспів.

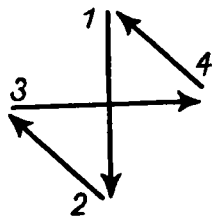
Хвалить мама, хвалить тато:
— Ой розумні рученята!
Я сміюся: це не я,
все це голочка моя!

Приспів.

*

Тактуємо на чотири (поки що учні правою, а вчитель лівою рукою) в цей спосіб: на „раз” рука спадає згори вниз, на „два” відбиває в бік до себе, на „три” широко рукою від себе.

На „чотири” рука вертає вгору до вихідного положення.

22. САНОЧКИ-САНЧАТА

Слова: І. Кульської

Музика: А. Кос-Анатольського

Жваво

Музична партитура для голосу та фортепіано. Тональність: D-dur, метр: 2/4. Текст пісні: Са-ноч-ки сан-ча-та, сріб-ні по-лоз-ки! З ва-ми по-гу-ля-ти хо-чуть ма-лю-ки. Ой зи-ма пух-на-та, сві-жий ві-те-рець! По-летя-ть сан-ча-та з гір-ки на-впр-о-сте-ць! На-впр-о-сте-ць! На-впр-о-сте-ць.

1. Саночки-санчата,
Срібні полозки!
З вами погуляти
Хочуть малюки.

Приспів:

— Ой зима пухната,
Свіжий вітерець!
Полетять санчата
З гірки навпростець!

2. Ви, санчата, влітку
Спали довгий час,
А сьогодні швидко
Покачайте нас.

Приспів.

3. Дзвінко заспівали
Срібні полозки.
На сніжку проклали
Голубі стежки.

Приспів.

23. НОВОРІЧНА НЕСКІНЧЕНА

Слова: М. Рильського

Музика: П. Майбороди

Повільно

Музична партитура для голосу та фортепіано. Тональність: D-dur, метр: 2/4. Текст пісні: Бі-лий сні-гу, сні-женьку, по-сте-ли до-рі-женьку від ха-ти до ха-ти— Но-вий рік стрі-га-ти, від ха-ти до ха-ти— Но-вий рік стрі-га-ти. -де-мо:

1. Білий снігу, сніженьку,
Постели доріженьку
Від хати до хати —
Новий рік стрічати. } Двічі
2. Ми зустріть зуміємо
Танцями і співами,
Бо живем щасливо,
Всій землі на диво. } Двічі
3. Круг ялинки станемо,
На ялинку глянемо,
Руки всі сплетемо,
Знову заведемо: } Двічі
Білий снігу, сніженьку,
Постели доріженьку...

24. ЯЛИНКА

Слова: Н. Забіли

Музика: Р. Скалецького

Весело, швиденько

У нас сьогодні ве-се-ло в за-тиш-но-му кут-ку, — я-
линочку при-не-се-но з зе-ле-но-го ліс-ку, — ку. Так день.

1. У нас сьогодні весело
В затишному кутку, —
Ялиночку принесено
З зеленого ліску.
2. Так гарно, гарно прибрано
Ялиночку у нас —
І блискітками срібними,
І безліччю прикрас.
3. Ялиночко-красунечко!
Ліхтарики блищать!
Хороші подаруночки
Під вітами лежать!
4. А ми в долоні плещемо,
Співаємо пісень,
Нам дуже, дуже весело
В такий веселий день!

*

На початку, в середині і на кінці пісні ви бачите такі знаки **||:|:**;
Це **знаки для повторення — репризи.**

||: такий знак означає, що від цього місця, а такий **:||**, що до цього місця треба частину мелодії повторити.

25. ХОДИТЬ СОНКО ПО ВУЛИЦІ

Українська народна пісня

Талірно

p
Ходить сонко по вулиці, носить спання в рукавиці, носить спання в рукавиці.

1. Ходить сонко по вулиці,
Носить спання в рукавиці,
Носить спання в рукавиці.
2. Чужих дітей пробуджає,
А Ганнусю присипляє,
А Ганнусю присипляє.
3. Вступи ж, сонко, вступи до нас!
Буде тобі добре у нас,
Буде тобі добре у нас.
4. У нас хата тепленькая
І Ганнуса маленькая
І Ганнуса маленькая.
5. Люляй же нам, Ганю, люляй,
Докупочки очки стуляй,
Докупочки очки стуляй.

26. ПІСНЯ ПРО МАМУ

Слова: І. Кульської

Музика: О. Сандлера

Бадьоро, не поспішаючи

Ти ма-му на-шу рід-ну сьогодні при-ві-тай, про
Про мо-ю!

ма-му на-шу рід-ну ти піс-ню зас-пі-вай. Про мо-ю! Про мо-

-ю і про тво-ю, і про рід-них мам у-сіх, мам хо-

1. -ро-ших, до-ро-гих! 2. -ро-ших, до-ро-гих!

1. Ти маму нашу рідну Сьогодні привітай, Про маму нашу рідну Ти пісню заспівай. — Про мою! — Про мою! Про мою і про твою, Про рідних мам усіх, Мам хороших, дорогих!	2. Нас мама доглядає, Нам весело рости! Про тебе мама дбає — Так дбай про маму ти. — Про мою! — Про мою! Про твою і про мою, Про рідних мам усіх, Мам хороших, дорогих!

*

Зверніть увагу, що від знаку повторення (репризи), діти діляться на дві групи. Перша група співає тоді, коли друга має написані паузи, а друга тоді, коли перша має паузи. За першим разом співаємо першу вольту, за другим разом пропускаємо першу вольту й переходимо зразу на другу вольту (такт позначений клямрою № 2).

В місцях де немає пауз і штилі писані згідно з правописом нот — співають обидві групи голосів.

27. А ВЖЕ ЯСНЕ СОНЕЧКО

Слова: О. Олеся

Музика: П. Козицького

Швидко

А - вже яс-не со - неч-ко при-пек-ло, при-пек-ло,
яс - не. ши - ве зо - ло - то роз-ли-ло, роз-ли-ло.

1. А вже ясне сонечко припекло, припекло,
Ясне, щире золото розлило, розлило.
2. На вулиці струмені воркотять, воркотять,
Журавлі курликають та летять, та летять.
3. Засиніли проліски у ліску, у ліску,
Швидко буде землянка вся в вінку, вся в вінку.
4. Ой сонечко — батечку, догоди, догоди,
А ти, земле-матінко, уроди, уроди.

28. ОЙ МИНУЛА ВЖЕ ЗИМА

Українська народна пісня

Рухливо, весело

f Ой ми-ну-ла вже зи-ма, сні-гу, льо-ду вже не-ма,
ой не-ма, ой не-ма сні-гу, льо-ду вже не-ма,
ой не-ма, ой не-ма сні-гу, льо-ду вже не-ма.

rit. *a tempo*

1. Ой минула вже зима,
Снігу, льоду вже нема,
Ой нема, ой нема,
Снігу, льоду вже нема,
Ой нема, ой нема
Снігу, льоду вже нема.
2. Прилетіли журавлі
Й соловесчки малі.
Ой малі, ой малі,
Соловесчки малі.
Ой малі, ой малі,
Соловесчки малі.
3. Лугом квіти вже цвітуть,
Вівці травку вже пасуть.
Ой пасуть, вже пасуть,
Вівці травку вже пасуть.
Ой пасуть, вже пасуть,
Вівці травку вже пасуть.
4. Всі веснянку співаймо,
Весну красну вітаймо!
Вітаймо, вітаймо,
Весну красну вітаймо!
Вітаймо, вітаймо,
Весну красну вітаймо!

29. ПЕРШОТРАВНЕВА

Слова: Г. Бойка

Музика: П. Майбороди

В темрі маршу. Весело

Тра-ва за-зе-ле-ні-ла, шумить листво-ю гай, са-
-ди у цві-ті бі-лім-це наш квіту-чий май! Май! Май! Рідний май,
свя-то зу-стрі-чай! Май! Май! Рід-ний май, свято зу-стрі-чай!

1. Трава зазеленіла,
Шумить листвою гай,
Сади у цвіті білім —
Це наш квітучий май!

Приспів:

Май! Май!

Рідний край,

Свято зустрічай!

} Двічі

2. Знамена рідні мають
У місті і в селі,
Пісень дзвінких співають
Дорослі та малі.
Приспів.

3. Навколо даль весняна
І небо голубе,
Вітчизно наша славна,
Ми любимо тебе!
Приспів.

30. СОЛОВЕЄЧКУ, СВАТКУ, СВАТКУ

Українська народна пісня

Швидко

Со-ло-ве-єч-ку, сват-ку сват-ку, ти бу-вав же ти
в на-шім сад-ку? Чи ви-дав же ти, як мак сі-ють?
Ой так, ой так, ой так сі-ють мак.

1. Соловєєчку, сватку, сватку,
чи бував же ти в нашім садку?
Чи видав же ти, як мак сіють?
Ой так, ой так, ой так сіють мак.
2. Соловєєчку, сватку, сватку,
чи бував же ти в нашім садку?
Чи видав же ти, як ріс мак?
Ой так, ой так, ой так поріс мак.
3. Соловєєчку, сватку, сватку,
чи бував же ти в нашім садку?
Чи видав же ти, як рвуть мак?
Ой так, ой так, ой так рвуть мак.

4. Соловесчку, сватку, сватку,
чи бував же ти в нашім садку?
Чи видав же ти, як їдять мак?
Ой так, ой так, ой так їдять мак.

31. МИ ГУЛЯЛИ В ПОЛІ

Слова: І. Кульської

Музика: А. Лазаренка

Весело, радісно

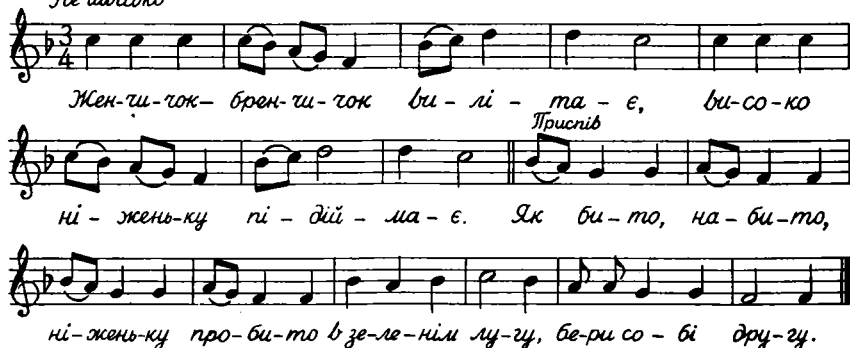
Ми гу-ля-ли в по-лі, в по-лі, ми хо-ди-ли в ко-лі,
в ко-лі, ми зби-ра-ли кві-ти, кві-ти-са-мо-цві-ти,
ми-зби-ра-ли кві-ти, кві-ти-са-мо-цві-ти.

1. Ми гуляли в полі, в полі,
Ми ходили в колі, в колі,
Ми збирали квіти, } Двічі
Квіти-самоцвіти.
2. Ми на травці сіли, сіли,
Ми взялись до діла, діла,
Смолки та дзвіночки, } Двічі
Будуть з вас віночки.
3. Сонце гріє жарко, жарко,
А у небі хмарка, хмарка,
Хмарко покропи ти, } Двічі
Щоб не в'яли квіти.
4. Налетіли хмари, хмари,
Ой, ставайте в пари, в пари,
Потемніли ниви, } Двічі
Утікай від зливи.

32. ЖЕНЧИЧОК-БРЕНЧИЧОК

Українська народна пісня

Не швидко

Жен-чи-ток- брен-чи-ток ви-лі-та-є, ви-со-ко
ні-жень-ку пі-дій-ма-є. Як би-то, на-би-то,
ні-жань-ку про-би-то в зе-ле-нім лу-гу, бе-ри со-бі дру-гу.

1. Женчикок-бренчикок вилітає,
Високо ніженьку підіймає.
Приспів:
Як бито, набито,
Ніженьку пробито
В зеленім лугу,
Бери собі другу.
2. Ой до схід сонечка женчик схопивсь,
Росою чистою бренчик умивсь...
Приспів.
3. Зелене житечко в полі він жав,
З ранку до вечора не спочивав...
Приспів.
4. Ой по ланочку весь день ходив,
Грудою гострою ніжку набив...
Приспів.
5. Хоч стерня колеться, ніжка болить,
Спати не хочеться, гулять кортить.
Приспів.
6. Любий мій женчику, візьми мене,
Ніжка загоїться, біль твій пройде!
Приспів.

ТРЕТІЙ
КЛАС

33. ГОНИТЬ СЛАВКА ПАСТИ КОЗИ

Слова: О. Маруніч

Музика: Т. Шутенка

Граїливо

То-нить Слав-ка пас-ти ко-зи у лі-сок, у лі-сок,
у лі-сок. Гра-є Слав-ка на со-піл-ці ко-за-чок, ко-за-чок,
кінець Приспів
ко-за-чок. Ой ля! Ой ля-ля! Грай, со-пі-лоч-ко мо-я!
Ой ля-ля! Ой ля-ля! Грай, со-пі-лоч-ко, мо-я! Ко-за-чок. Ой.

1. Гонить Славка	2. Ой, не чули	3. Зараз кози
Пасти кози	Зроду кози	Без музики
У лісок,	Тих пісень,	Ні на крок,
У лісок,	Тих пісень,	Ні на крок,
У лісок.	Тих пісень.	Ні на крок.
Грає Славка	Танцювали у лісочку	Полюбили дуже кози
На сопілці	Цілий день,	Козачок,
Козачок,	Цілий день,	Козачок,
Козачок,	Цілий день.	Козачок.
Козачок.	Приспів.	Приспів.

Приспів:

Ой ля! Ой ля-ля!

Грай, сопілочко моя!

Ой ля-ля! Ой ля-ля!

Грай, сопілочко моя!

★

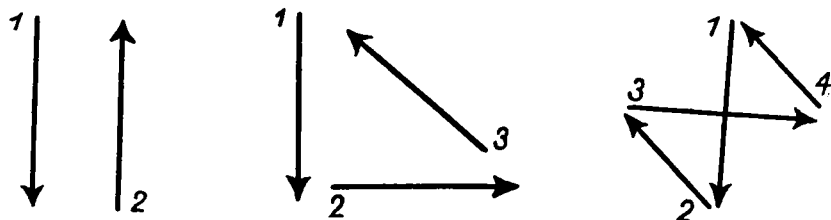
В нотах біля ключа бачите дві цифри написані одна над одною. Горішня цифра визначає на скільки помахів тактувати пісню, коли її співаємо.

Заспівайте і тактуйте на „два” початок пісеньки на слова: „Гонить Славка”. Скільки рухів ви виконали?

Ви проспівали один такт пісні.

Такт закінчується вертикальною рисочкою | .

Пригадайте, як тактуємо на два, три і чотири (правою рукою).

Скільки мір у такті на 2, 3 і 4.

34. ГОЛУБ-ГОЛУБОЧОК

Слова: С. Титаренка

Мелодія: В. Верховинця

Не постисяючи

Го-луб-го-лу-бо-чок, си-вий бур-ку-но-чок,
го-го, си-вий го-луб, всте-пу не бу-ва-єш,
всте-пу не бу-ва-єш, тра-ви не ко-ли-єш?

1. Голуб-голубочок, сивий буркуночок,
Чого, сивий голуб, в степу не буваєш,
В степу не буваєш, трави не колиєш?
2. Рад би я літати, траву колихати —
Буйний вітер віє, крилечка ламає,
Дрібен дощик сіє, очі заливає.

3. Як глянуло сонце у яснеє віконце,
Полинув буйненький за ліси, за гори,
А дощик дрібненький — аж за синє море.
4. Голуб-голубочок, сивий буркуночок
До сонця піднявся, з сонечком зрівнявся,
По степу літає, травицю гойдає.

85. ДВА ПІВНИКИ

Українська народна пісня

Швидко, весело

Два пів-ни-ки, два пів-ни-ки го-рох мо-ло - ти - ли,
дві ку-роч-ки, чу-ба - роц-ки до мли-на но - си - ли.
p Цап ме-ле, цап ме-ле, ко-за за-си - па - є,
а ма-лень-ке ко-зе-нят-ко на скри-поч-ку гра - є.

1. Два півники, два півники
Горох молотили,
Дві курочки, чубарочки
До млина носили.
Цап меле, цап меле,
Коза засипає,
А маленьке козенятко
На скрипочку грає.
2. Танцюй, танцюй, козуленько,
Ніженьками туп-туп,
Татусенько з матусею
Принесуть нам круп, круп.
А вовчок-сірячок
З лісу виглядає
Та на біле козенятко
Скоса поглядає.

36. ЗАДУМАЛА ВРАЖА БАБА

Слова народні

Обр. Й. Курочка

Allegretto

mf За-ду-ла-ла вра-жа ба-ба та й за-ба-га-ті-ти:
по-са-ди-ла ку-рі-поч-ку, щоб ви-ве-ла ді-ти.

p Ко ко, ко ко ко, ко ко ко, ко ко ко. ко ко ко.

1. 2. 3. 4. 5. Для закінчення

1. Задумала вража баба та й забагатіти:
Посадила куріпочку, щоб вивела діти.
Ко ко, ко ко ко, ко ко ко, ко ко ко. (2)
2. Як далось вражій бабі на біду, на горе:
Висиділа куріпочка усіх тільки троє.
Пі пі, пі пі пі, пі пі пі, пі пі пі. (2)
3. Як погнала стара баба куріпочку пасти, —
Сама сіла під тиночком куделицю прясти.
Дир дир, дир дир дир, дир дир дир, дир дир дир. (2)
4. Наступає чорна хмара, став дощ накрапати, —
Стала баба куріп'яток в хату заганяти.
Ціп ціп, ціп ціп ціп, ціп ціп ціп, ціп ціп ціп. (2)
5. Ще й до хати не догнала, як одно стоптала,
На другеє іспіткнулась, на третєє впала.
Ох ох, ох ох ох, ох ох ох, ох ох ох. (2)

★

Зверніть увагу, що в пісні виступають репризи (знаки повторення). У другій частині пісні, від слів „Ко, ко” і т. д. в кожному з п'яти куплетів співаємо передостанній такт обнятий скобою (клямрою) з позначенням 1, 2, 3, 4, 5. Щойно при повторенні п'ятого куплету пропускаємо першу клямру, яка називається **першою вольтою** і співаємо мелодію в позначеній клямрі „для закінчення”.

37. ОЙ ЧИ Є, ЧИ НЕМА

Українська народна мелодія

Урочисто, енергійно

Ой чи є, чи не-ма пан гос-по - дар вдо-ма?
Щед-рий ве-чір, доб-рий ве-чір, пан гос-по - дар вдо-ма?

The musical notation consists of two staves. The first staff starts with a treble clef, a key signature of one flat (B-flat), and a 2/4 time signature. It contains the first line of the melody with lyrics. The second staff continues the melody, changing to a 3/4 time signature for the final measure. The lyrics are written below the notes.

1. Ой чи є, чи нема
Пан господар вдома?
Щедрий вечір, добрий вечір,
Пан господар вдома?
2. Ой нема, ой нема,
Та й поїхав до млина.
Щедрий вечір, добрий вечір,
Та й поїхав до млина.
3. Та й муки спетлювать,
Меду-пива купувать,
Щедрий вечір, добрий вечір,
Меду-пива купувать.
4. Меду-пива купувать,
Щедрівників частувать.
Щедрий вечір, добрий вечір,
Щедрівників частувать.

38. КОЛИСКОВА

Слова: Я. Щоголева

Музика: Я. Степового

Повільно

Ма-ти си-на ко-ли-ха-ла, ко-ли-ха-ю - ти спі-ва-ла:
„Ніч за-хо-дить, тре-ба спа-ти, ко-ло те-бе рід-на ма-ти”.

The musical notation consists of two staves. The first staff starts with a treble clef, a key signature of one flat (B-flat), and a 3/4 time signature. It contains the first line of the melody with lyrics. The second staff continues the melody, changing to a 2/4 time signature for the final measure. The lyrics are written below the notes.

1. Мати сина колихала,
Колихаючи співала:
„Ніч заходить, треба спати,
Коло тебе рідна мати.
2. Я тебе нагодувала,
І сповила, і приспала.
Колишу тебе, співаю,
Спи, дитино, баю, баю”.

*

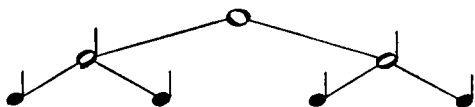
Звук, що триває протягом чотирьох помахів записують $\circ$.
 Це — ціла нота. Її співають протягом чотирьох помахів.

$$\circ = d + d$$

d — це половинна нота. Вона вдвоє коротша за цілу ноту. Її співають протягом двох помахів.

$\bullet$ — це четверта нота. Її співають протягом одного помаху.

$$d = \bullet + \bullet$$

Інколи замість $\frac{4}{4}$ ставлять С.

89. ЯК СОБІ ЗАСПІВАМ

Українська народна пісня

Швиденько

mf Як со-бі зас-пі-вам на ви-со-кій го-рі, та мі го-

-лос пі-де, ей, та мі го-лос пі-де по віт-цьо-вім дво-рі.

1. Як собі заспівам	2. Голосе, голосе,
На високій горі,	Пущу тя по полі,
Та мі голос піде,	По лісі дубовім,
Ей, та мі голос піде	Листку яворовім.
По вітцьовім дворі.	Ей, по лісі дубовім.
3. Як собі заспівам
 Трьома голосами,
 Єден піде верхом,
 Ей, еден піде верхом,
 А два долинами.

40. СОНЦЕ ГРІЄ, ВІТЕР ВІЄ

Слова: Т. Шевченка

Музика: Я. Степового

Не поспішаючи

Сон-це грі-є, ві-тер ві-є з по-ля на до-ли-ну.
над во-до-ю гне з вербо-ю чер-во-ну ка-ли-ну.

1. Сонце гріє, вітер віє З поля на долину, Над водою гне з вербою Червону калину.	2. На калині одиноке Гніздечко гойдає. А де ж дівся соловейко? Не питай, не знає!

41. ЩЕБЕТАЛА ПТАШЕЧКА

Слова народні

Музика: Я. Степового

Рухливо

Ще-бе-та-ла пташечка під ві-ко-не-к-ам, споді-ва-лась пташечка
бес-ни з со-не-к - кам.

1. Щебетала пташечка під віконечком,
Сподівалась пташечка весни з сонечком.
2. „Прилинь, прилинь, чаронька, весна красная,
Як легенька хмаронька в небі ясная.
3. Осип луки перлами, вкroppи росами,
Розлийся джерелами стоголосими!”
4. Щебетала пташечка під віконечком,
Сподівалась пташечка весни з сонечком.

42. ТА ОРАВ МУЖИК КРАЙ ДОРОГИ

Українська народна пісня

Досить швидко

Та о-рав му-жик край до-ро - ги, та о-рав му-жик край до-ро- ги.

Гей, цоб! Ца-бе, ря-бий, тпру! Край до- ро - ги!

1. Та орав мужик край дороги. (2)
Гей, цоб! Цабе, рябий, тпру!
Край дороги!
2. Та воли в його круторогі. (2)
Гей, цоб! Цабе! Цабе, рябий, тпру!
Круторогі!
3. Та поклав торбу при дорозі. (2)
Гей, цоб! Цабе, рябий, тпру!
При дорозі!
4. Та ішли дівки хустки прати. (2)
Гей, цоб! Цабе, рябий, тпру!
Хустки прати!
5. Та вони в його торбу вкрали. (2)
Гей, цоб! Цабе, рябий, тпру!
Торбу вкрали!
6. Не порожню ж бо — з пирогами. (2)
Гей, цоб! Цабе, рябий, тпру!
З пирогами!
7. Та не з простими пирогами. (2)
Гей, цоб! Цабе, рябий, тпру!
Пирогами!
8. Та начинені горобцями. (2)
Гей, цоб! Цабе, рябий, тпру!
Горобцями!

43. ЗДРАСТУЙ, ТРАВЕНЬ

Слова: М. Познанської

Музика: В. Рождественського

Темп маршу

Пра-по-ри цвітуть черво-ні, як ши-ро-кий ці-лий світ. Ми і-
де-мо у ко-ло-ні, ми і-де-мо у по-хід. Ми і-хід.

1. Прапори цвітуть червоні
Як широкий цілий світ
Ми ідемо у колоні, } Двічі
Ми ідемо у похід. }
2. А навколо так багато
Сонця, музики, пісень.
Здрастуй, Травню, наше свято, } Двічі
Дорогий весняний день! }

44. ЛАСТІВКА

Слова народні

Музика: Я. Степового

Восить жваво

Ти знов за-це-бе-та-ла у ме-не під вік-ном, із
ви-рі-ю вер-нувшись, кло-по-чеш-ся з гніз-дом. А -в'ю.

1. Ти знов защебетала
У мене під вікном,
Із вирію вернувшись,
Клопочешся з гніздом.

2. А там же вічне літо,
Цвіте веселий гай.
Чому ж вернулась знову
У мій холодний край?
3. — Хоч літо там і сяє,
Любіше тут мені:
Така квітчаста пишна
Вкраїна на весні!
4. Така квітчаста, любя,
Що в теплім тім краю
Все бачу я хатинку,
Де це гніздечко в'ю!

45. ОЙ ХОДИТЬ ІВАНКО

Українська народна пісня

Повільно

Ой ходить І-ван - ко,   блу-ка - є,   блу-ка - є,
він сво - ю сест-ри - цю шу-ка - є,   шу-ка - є.

1. Ой ходить Іванко,
Блукає, блукає,
Він свою сестрицю,
Шукає, шукає.
2. Ой прийди, Іванку,
Поблизу, поблизу,
Поклонись сестриці,
Донизу, донизу.
3. Ой пробий, Іванку,
Ворота, ворота,
Виведи сестрицю,
З города, з города.

46. ОЙ ХОДИЛА ДІВЧИНА БЕРЕЖКОМ

Українська народна пісня

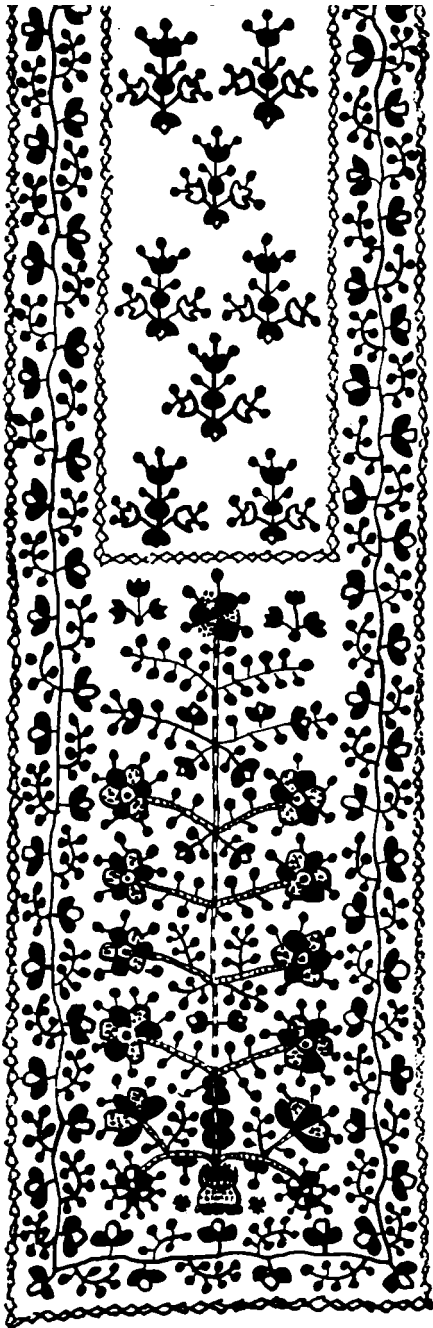
Швидко

Ой хо-ди-ла дів-чи-на бе-реж-кам, ой хо-ди-ла
дів-чи-на бе-реж-кам, за-га-ня-ла се-лез-ня
ба-тіж-кам, за-га-ня-ла се-лез-ня ба-тіж-кам.

Ой ходила дівчина бережком, (2)
Заганяла селезня батіжком: (2)
„Іди, іди, селезню, додому, (2)
Продам тебе дідові старому”. (2)
За три копи селезня продала, (2)
А за копу дударика найняла: (2)
„Заграй мені, дударіку, на дуду, (2)
Нехай же я своє горе забуду”. (2)

ЧЕТВЕРТИЙ
КЛАС

47. НАШ КРАЙ

Слова: М. Познанської

Музика: Д. Кабалевського

Рухливо, стійво

То бе-різ-ка, то я-ли-на, то ро-кит зе-ле-ний
гай, До-ро-га мо-я Кра-ї-но, де най-деш та-
-кий ще край! До-ро-га мо-я Кра-ї-но, де най-
-деш та-кий ще край, де най-деш та-кий ще край.

1. То берізка, то ялинка,
То рокит зелений гай,
Дорога моя Країно,
Де найдеш такий ще край! } Двічі
Де найдеш такий ще край!
2. В сонці ріки і долини,
І куди б ти зір повів —
Рідний край, навек любимий,
Весь, немовби сад, розцвів! } Двічі
Весь, немовби сад, розцвів!

48. ШОВ КОБЗАР

Українська радянська народна пісня

Тамірно

Ш-шов коб-зар гис-тим по-лем літ-но-ю по-ро-ю,
го-лос-нень-ку сво-ю коб-зу ніс він із со-бо-ю.

1. Ішов кобзар чистим полем
Літньою порою,
Голосеньку свою кобзу
Ніс він із собою.
2. Іде кобзар долиною,
Жайворонки грають,
Вони своїм щебетанням
Серце розважають.
3. Сонце гріє теплесенько,
Вітрець повіває,
Пшениченьку колосисту
Злегка нахиляє.
4. Скрізь гудуть тепер машини,
Лани обробляють,
Трудовому люду слава
Всесвітня лунає.
5. Грайте струни голосенько,
Про щастя і долю,
Про лицарів, що боролись
За славную волю.

49. ПРОГУЛЯНКА З БАТЬКОМ

Індонезійська пісня

Український текст: М. Познанської

Не швидко. Весело

mf Бі-жить до-ро-га даль-ня-я, у не-бі сон-ця жар. Зі-
-бравсь сегод-ні ра-но я із тат-ка на ба-зар Ві-зок скритить ко-
-ле-са-ми, ко-няч-ка ту-по- тить, спі-ва-єм піс-ню в-се-ло під

цо-кан-ня ко - пит. *mf* Дуг-діг, даг-діг, дуг-діг, даг-діг, дуг-діг, даг-діг,
дуг! Дуг-діг, даг-діг, дуг-діг, даг! Під цо-кан-ня ко - пит.

1. Біжить дорога дальня,
У небі сонця жар.
Зібравсь сьогодні рано я
Із татком на базар.
Візок скрипить колесами,
Конячка тупотить,
Співаєм пісню весело
Під цокання копит.

Дуг-діг даг-діг,
Дуг-діг даг-діг,
Дуг-діг даг-діг, дуг!
Дуг-діг даг-діг,
Дуг-діг даг!
Під цокання копит.

} Двічі

2. Татусь дозволив правити,
У руки віжки дав.
Сам раджа міг би заздрити,
Якби про це він знав.
Бо я не гірш від раджив тих
Умію править сам,
І пісеньку не гірш від них
Я заспіваю вам!

Дуг-діг даг-діг,
Дуг-діг даг-діг,
Дуг-діг даг-діг, дуг!
Дуг-діг даг-діг,
Дуг-діг даг!
Я заспіваю вам.

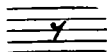
} Двічі

Співаючи пісню легко і швидко робить вдих. Зверніть особливу увагу на правильну і чітку вимову слів. Це сприятиме кращому виконанню пісні.

Вправа на чітке вимовлення слів у пісні.

2
4 Дуг-діг, даг-діг, дуг-діг даг-діг, дуг-діг, даг-діг, дуг,
2
4 дуг-діг даг-діг дуг-діг, даг! Під цо-кан-ня ко-пит.

Зверніть увагу, на котру міру в четвертому такті випала перерва в співі. Цю перерву називаємо **паузою**, тривалість якої відповідає тривалості восьмої ноти. Тривалість мовчання позначається восьмою паузою

Паузи бувають такі.

	ноти	паузи
ціла нота		
половинна		
четвертна		
восьма		

Половинна, четвертна, восьма ноти мають свої палички. Вертикальна паличка, що стоїть біля ноти, називається **штиль**. Штилі іноді пишуться вниз від ноти, іноді — вгору.

Ото правила правопису паличок (штилів) для пісні написаної для співу одним голосом;

Нота, написана нижче третьої лінії нотного стану (п'ятиліній) пишеться паличкою вгору від ноти по її правому боці. Якщо нота написана на третій або вище третьої лінії нотного стану, то штилі пишуться вниз від ноти по її лівому боці.

Якщо пісня записана для виконання на два голоси, то палички біля нот для першого голосу пишуться завжди вгору, а для другого голосу вниз, незалежно від того, на якій лінії нотного стану вони написані.

50. КАНОН

Вий-шли здо-му ми не ра-зам і не ра-зам

Вий-шли здо-му ми не ра-зам і не

ми прий-дем.

ра-зам ми прий-дем.

Така форма співу має назву **канон**.

Співаючи канон, різні голоси виконують ту саму мелодію, але один голос починає раніше, другий пізніше, ніби доганяє один одного.

51. ПІСНЯ ПРО ДОВБУША

Українська народна пісня

Палірно

Ой по-під гай зе-ле-нь-кий хо-дить дов-буш мо-ло-денький

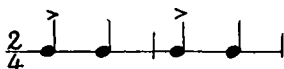
1. Ой попід гай зелененький
Ходить Довбуш молоденький.
2. На ніженьку налягає,
На топір ся підпирає.

3. На топір ся підпирає,
Та й на хлопців він гукає:
4. „Ой ви хлопці, ви молодці,
Та підемо разом в гості”.
5. „Ой Довбуше, ти пане наш,
То пригода буде на нас,
6. Бо куди ми лиш бували,
Ніде зради не видали.
7. А тепер зрада над нами,
Молодими легінями”.
8. Скоро Довбуш двері вхилив —
Вражий син му в серце стрілив.
9. Не так в серце — в праве плече,
Довбушові кровця тече.
10. „Ой Довбуше, ти пане наш,
Велика пригода на нас”.
11. „Ой ви, хлопці молоді,
Візьміть мене на топори,
12. Візьміть мене на топори,
Занесіть ня в Чорногору.
13. А самі ви розійдіться,
Сріблом, златом поділіться.
14. А панів бийте, рубайте,
А бідному помагайте”.

Не всі частки такту, які називатимемо **долями**, однаково наголошуємо. В піснях сильні долі (наголошені частини) чергуються зі слабкими.

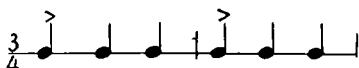
Наприклад:

в дводольному такті (такті „на два”) чергується перша, сильна доля з другою слабкою

в тридольному (перша) сильна чергується з двома слабими

в чотиридольному такті перша найсильніша доля чергується з другою слабкою, третя сильніша за другу чергується з четвертою найслабшою.

Така закономірність у чергуванні сильних (наголошених) і слабких (ненаголошених) часток у музиці називається **розміром**.

Розміри позначаються на початку твору у вигляді дробу.

Горішня цифра означає кількість помахів руки при тактуванні, а долішня міру тривалості ноти потрібної на один помах.

Зразок: $\frac{3}{4}$ означає, що у кожному такті є три чверті (три помаху рукою).

Запам'ятайте:

У кожному такті будь-якого розміру сума тривалостей нот (і пауз) буде однаковою.

52. ОЙ У ПОЛІ МОГИЛА

Українська народна пісня

Повалі

Ой у по - лі мо - ги - ла з віт - рам го - во - ри - ла:

„Повій вітре буйне - сенький, щоб я не гор - ні - ла!”

1. Ой у полі могила
З вітром говорила:
„Повій, вітре буйнесенький,
Щоб я не чорніла!

2. Щоб я не чорніла,
Щоб я не марніла,
Щоб по мені трава росла
Та ще й зеленіла!”

3. І вітер не віє,
І сонце не гріє,
Тільки в степу при дорозі
Трава зеленіє.

53. СНІГ-СНІЖОК

Слова: П. Воронька

Музика: А. Філіпенка

Весело, бадьоро

f Сніг-сніжок за-*mf* силав по-ріжок, по-біг-ли ми по-
-гра-ти-ся у сніж-ки на лу-жок. *f* Наш за-гін бі-
-жить нав-пе-ре-гін, а *mf* сні-гу вже на-си-па-ло у
1. 2. лу-зі до ко-лін, Тей рід-ний *f* край! *mf* діт-во-
-ра, ве-се-ла-я гра! У нас лі-та щас-ли-ві, яс-
на по-ра. За-кін-чим гра-то, пі-дем ти-
-тато, у-*f* ши-тись тре-ба, дру-зі, на п'ять, на п'ять.

1. Сніг-сніжок
Засипав поріжок,
Побігли ми погратися
У сніжки на лужок.
Наш загін
Біжить навперегін,
А снігу вже насипало
У лузі до колін.

Приспів:

Гей, дітвора,
Веселая гра!..
У нас літа щасливі,
Ясна пора.
Закінчим грать, —
Підем читать,
Учитись треба, друзі,
На п'ять, на п'ять.

2. З нами грай
Та снігу набирай,
На холод і на стужу ти
Ніколи не зважай.
Дні ясні
Узимку й навесні...
Живеться дітям радісно
У рідній стороні.

Приспів:

Молоді,
Бадьорі і тверді,
Ми будемо героями
У битвах і труді.
З нами грай
Та сили набирай,
Піснями щастя хай дзвенить
Наш рідний край!

54. ЗОРЕ МОЯ ВЕЧІРНЯ

Слова: Т. Шевченка

Музика: Я. Степового

Повільно

p Зо-ре мо-я ве-чір-ня-я, зій-ди над го-ро-ю,
mf по-го-во-рим ти-хе-сень-ко *p* в не-во-лі з то-бо-ю.

1. Зоре моя вечірняя, Зійди над горою, Поговорим тихесенько В неволі з тобою.	2. Розкажи, як за горою Сонечко сідає, Як у Дніпра веселочка Воду позичає.
3. Як широка сокорина Віти розпустила, А над самою водою Верба похилилась.	

55. ВЕСНЯНКА

Слова народні

Музика: Я. Степового

Швиденько

Вес-на прийшла, теп-ло знайшла! "Кричать дівчатка й хлопчики..", Цві-
 -рінь, цві-рінь, жур-бу по-кинь!" "Кло-по-чуться го-роб-ці-ки.

1. „Весна прийшла, Тепло знайшла!” — Кричать дівчатка й хлопчики. „Цвірінь, цвірінь, Журбу покинь!” — Клопочуться горобчики.	2. Приліз дідок, Зліз на горбок — У хаті будь не хочеться. Тепляк дмухнув, Крилом махнув, По бороді лоскочеться.

3. Все ожило,
 Все розцвіло,
 І рій дітей привітеньких
 На той горбок
 Несе вінок
 З фіялок блакитненьких.

4. Весну шануй,
 Не спи, воркуй,
 Нам, голуб зозулястенький!
 Не в'янь, рости,
 Красуйся ти,
 Королику квітчастенький.

56. РОЗЛИЛИСЯ ВОДИ

Українська народна пісня

mf Роз-ли-ли-ся во-ди на три бро-ди.

Приспів
 Гей! Ді-ти-квіти, вес-на крас-на, зіл-ля зе-ле-нень-ке,

Один
 нень-ке. *mf* Ку-ку, ку-ку, ку-ку, ку-ку.

1. Розлилися води на три броди.

Приспів:

Гей! Діти-квіти, весна красна,
 зілля зелененьке.

Один: Ку-ку, ку-ку, ку-ку, ку-ку.

2. Що в першому броді зозуленька кує.

Приспів:

Гей! Діти-квіти і т.д.

Один: Ку-ку...

3. Що в другому броді соловей щечече.

Приспів:

Гей! Діти-квіти і т.д.

Один: Тьох, тьох...

4. Що в третьому броді сопілонька грає.
Приспів:
Гей! Діти-квіти і т.д.
Один: Ду-ду...
5. Зозуленька кує, бо літечко чує.
Приспів:
Гей! Діти-квіти і т.д.
Один: Ку-ку...
6. Соловей щебече, садки розвиває.
Приспів:
Гей! Діти-квіти і т.д.
Один: Тьох, тьох...
7. Сопілонька грає, на грання скликає.
Приспів:
Гей! Діти-квіти і т.д.
Один: Ду-ду...

57. ПЕРШОТРАВНЕВА ПІОНЕРСЬКА

Слова: І. Неходи

Музика: П. Козицького

В таїті маршу

Спі-ва-ють за-во-ди і се-ла, у кожно-му серці вес-на, бо
сві-тить нам сонце ве-се-ле, бо на-ша до-ро-га яс-на! Нам
пра-пор не згас-не, нам стяг не по-мер-не й на мить, іс-
-кринка від ньо-го мій галстук, як сон-це на грудях го-рить.

1. Співають заводи і села,
У кожному серці — весна,
Бо світить нам сонце веселе,
Бо наша дорога — ясна!

Приспів:

Наш прапор не згасне,
Наш стяг не померкне й на мить,
Іскринка від нього — мій галстук, —
Як сонце, на грудях горить.

2. Живемо ми в вільній країні
Міцний піонерський загін
Привіт першотравневий вам нині
Друзі зарубіжних країн.

Приспів.

★

Музичні твори часто починаються зі слабкої частки такту. В такому випадку перший такт буде неповний.

Цей неповний такт, яким починається музичний твір називаємо **затактом**.

Якщо музичний твір починається неповним тактом то й неповним тактом закінчується. Затакт і останній такт утворюють повний такт.

58. НАБЛИЖАЄТЬСЯ ВЕСНА

Українська радянська народна пісня

Повільною ходю

Наб-ли-жа-єть - ся вес - на, та - не сніг по ни - вах.

Роз'їжджались трактори, трактори скрізь по ко-лек-ти-вах.

1. Наближається весна,
Тане сніг по нивах.
Роз'їжджались трактори, трактори } Двічі
Скрізь по колективах.

2. Чорнокрилі соколи
До весни готові, —
Трактористи молоді, молоді } Двічі
Юнаки бадьорі.
3. Прапор має у горі,
Прапор наш червоний,
Колектив наш впереді, впереді } Двічі
Колектив заможний.

59. ВИРОСТАЛА В ХОЛОДОЧКУ

Українська радянська народна пісня

Сушино

Ви-рос-та-ла в хо-ло-до-ч-ку виш-ня я-го-да в са-
-ду, ви-ко-ха-ла ма-ти доч-ку та й на го-ре, на бі-ду.

1. Виростала в холодочку
Вишня ягода в саду,
Викохала мати дочку
Та й на горе, на біду.
2. Налетіли чорні круки,
Стали ягоди клювать,
Налетіли поліцаї,
Стали дівчину в'язать.
3. Наловили, пов'язали
На Україні дівчат,
У Німеччину погнали
У неволі помирать.
4. А машина їде швидко
Та й на дверях вартовий...
„Ой везуть мене далеко
Аж за гори, в край чужий.
5. Не журися, моя мати,
Не рознось свого плачу, —
На ходу з вагона скочу,
В партизани утечу”.

60. ОЙ НА ГОРІ ЖИТА МНОГО

Українська народна пісня

Швиденько

Ой на го - рі жи - та мно - го, йой, йой, йой, йой, йой,

по - ло - ви - на зе - ле - но - го, го - я - гой, го - я - гой, го - я - гой.

1. Ой на горі жита много, йой, йой, йой, йой, йой,
Половина зеленого, го-я-гой, го-я-гой, го-я-гой.
2. Ішли його дівки жати, йой, йой, йой, йой, йой,
Та й забули серпи взяти, го-я-гой, го-я-гой, го-я-гой.
3. Серпи взяли — хліб забули, йой, йой, йой, йой, йой,
Такі тоті жінці були, го-я-гой, го-я-гой, го-я-гой.
4. Коби його хлопці жали, йой, йой, йой, йой, йой,
Вони б йому ради дали, го-я-гой, го-я-гой, го-я-гой.

61. ЖИВО, ЖЕНЧИКИ, ЖИВО

Українська народна пісня

Повільно

mf Жи - во, жен - чи - ки, жи - во, до - жи - най - те ни - бу.

Бу - де - мо плес - ти ві - ног - ки з зо - ло - то - і пше - ни - чки.

1. Живо, женчики, живо Дожинайте ниву. Будемо плести віночки З золотої пшенички.	}	Двічі	2. Ми пшеничку жали — В холодку не лежали. І солому зібрали Й хороше заспівали.	}	Двічі
3. Добре було нам жати — Спиноньку розважати. Ой хороше вийшло жниво — Буде вино, буде й пиво!					

П'ЯТИЙ
КЛАС

62. МИ КОВАЛІ

Стара революційна пісня

Ми ко-ва-лі- чер-во-на мо-лодь, клю-чі ми
до-лі ку-є - мо. зді-май-ся ви-ще важ-кий наш
мо-лот, в кри-це-ві гру-ди ми б'є-мо, б'є-мо, б'є-мо.

1. Ми ковалі — червона молодь,
Ключі ми долі куємо.
Здіймайся вище, важкий наш
В крицеві груди ми б'ємо, б'ємо, б'ємо.
2. Ми куємо всі кращу долю,
Народу світлий шлях куєм,
І за сподівану волю,
Як треба буде, всі умрем, умрем, умрем.
3. Ми ковалі у праці спільній,
Ми хочем кращого життя,
І недаремно ми тратим сили,
Не марно молоти дзвенять, дзвенять, дзвенять.
4. Наш молот б'є по тьмі і гніту,
І все світліш кругом стає,
І по краях усього світу
Народ пригнічений встає, встає, встає.

63. ПІСНЯ ПРАЦІ

Українські слова: Ф. Лазорик

Музика: Й. Шеу

Урогисто

f Дзв-ни нам піс-не го-лос-на хва-ло-ю пра-ці, що од-на ве-
 -де до щас-тя люд! *f* Нам ціль житт'я то пра-ця є, що
rit. f всі ба-гат-ства нам да-є! Будь сла-вен труд! Будь сла-вен труд!

1. Дзвени нам пісне голосна
 Хвалою праці, що одна
 Веде до щастя люд!
 Нам ціль життя то праця є,
 Що всі багатства нам дає!
 Будь славен труд!
 Будь славен труд!

2. О, праце мати земних благ,
 На славний перемоги шлях
 Ведеш робочий люд!
 Уже кайдани людство рве
 І наша правда світ бере!
 Будь славен труд!
 Будь славен труд!

*

Зверніть увагу на ноти, біля яких стоять крапки.

Крапка поставлена поряд з нотою (праворуч ноти) збільшує тривалість ноти на половину, наприклад:

$$\text{♩} \cdot = \frac{3}{4} = \text{♩} + \text{♩}$$

$$\text{♩} \cdot = \frac{3}{8} = \text{♩} + \text{♩}$$

64. ЗІБРАВ ЩОРС ЗАГІН ЗАВЗЯТИХ

Українська радянська народна пісня

Швидко. Рішуче

mf зід - рав Щорс за - гін зав - зя - тих, бат - ра - ків та
бід - ня - ків: „Тре - ба, хлоп - ці, нам ру - ша - ти
1. 2. бить про - кля - тих во - ро - гів! 3. віль - ний край.

1. Зібрав Щорс загін завзятих,
Батраків та бідняків:
„Треба, хлопці, нам рушати
Бить проклятих ворогів!” } Двічі
2. „Треба, треба! — в один голос
Усі хлопці прогули, —
Ми зітремо їх на порох,
Не страшні нам вороги!” } Двічі
3. „От і добре, — Щорс промовив, —
Гей, за мною всі рушай!
Підем битися за волю,
За Радянський вільний край!” } Двічі

65. ІДЕ КОЗА РОГАТА

Українська народна пісня

I-ша група

І - де ко - за ро - га - та, ро - га - та, ве - де ді - ток коши - ла - та,
І - га група І - де ко - за ро - га - та, ро - га - та, ве - де ді - ток

а хто ку - зю торкне, то-го ку - зя штуркне.
кош-ла-та, а хто ку - зю торкне, то-го ку - зя штуркне.

Іде коза рогата, рогата,
Веде діток кошлата,
А хто кузю торкне,
Того кузя штуркне.

66. ОЙ ВИЙДУ Я ЗА ВОРОТОНЬКА

Українська народна пісня

Жваво

Ой вий-ду я за во-ро-тень-ка, сво-ю гру-шу
по-са-джу, сво-ю гру-шу по-са-джу, мо-я гру-ша
при-ня-ла-ся, мо-я гру-ша при-ня-ла-ся.

1. Ой вийду я за воротонька,
Свою грушку посаджу, (2)
Моя грушка прийнялася. (2)
2. Ой вийду я за воротонька:
Моя грушка вже така, (2)
Моя грушка вже цвіте. (2)
3. Ой вийду я за воротонька:
Моя грушка вродила, (2)
Моя грушка паліє. (2)
4. Ой вийду я за воротонька,
Свою грушку обтрясу, (2)
До подружок понесу. (2)

67. ОЙ ЗВІДСИ ГОРА

Українська народна пісня

Полірно

Ой звід-си го-ра, ой звід-ти дру-га, ме-жи
ти-ми го-ронь-ка-ми яс-на-я зо-ря.

The musical score is written on two staves. The first staff is a treble clef with a 3/4 time signature. It contains a melody with a key signature of one sharp (F#) and a tempo marking of 'Полірно'. The second staff is a bass clef with a 3/4 time signature, providing a harmonic accompaniment. The lyrics are written below the staves.

1. Ой звідси гора, ой звідти друга,
Межи тими гороньками ясная зоря.
2. Я собі гадав, що зоря зійшла,
А то моя дівчинонька по воду пішла.
3. „Дівчино моя, напій ми коня.”
„Не напою, бо ся бою, бо ще'м не твоя.
4. Як буду твоя, напою ти два
З студеної керниченьки, з нового відра!”

68. ЧУМАК

Українська народна пісня

Обр. К. Стеценка

Moderato

Над річ-ко-ю бе-реж-кам і-де чу-мак
з ба-тіж-кам, гей, гей! З До-ну до-до-му.

The musical score is written on two staves. The first staff is a treble clef with a common time signature (C). It contains a melody with a key signature of one sharp (F#) and a tempo marking of 'Moderato'. The second staff is a bass clef with a common time signature, providing a harmonic accompaniment. The lyrics are written below the staves.

1. Над річкою бережком
Іде чумак з батіжком
Гей, гей! З Дону додому.
2. За плечима торбина,
Ще й латана свитина, —
Гей, гей! Дочумакувавсь!

3. — Постій, чумак, постривай,
Шляху в людей розпитай, —
Гей, гей! Чи не заблудивсь?

4. — Мені шляху не питать:
Прямо степом мандрувать, —
Гей, гей! Долю доганять!

69. ВЕЧОРНИЦІ-ЗОРЯНИЦІ

Слова: М. Сома

Музика: О. Сандлера

Восить швидко

The musical score consists of three staves. The first staff is in 3/4 time, the second in 3/4 time, and the third in 2/4 time. The lyrics are written below the notes. The first staff has a 'mf' dynamic marking. The second staff has a repeat sign. The third staff has two endings, marked '1.' and '2.', with different time signatures (3/4 and 3/4 respectively).

mf Ве - гор - ни - ці, зо - ря - ни - ці, мі - сяць стежку сте - ле
всю - ди. Доб - рий ве - чір, щед - рий ве - чір, доб - рі
лю - ди, щед - рі лю - ви. Доб - рий лю - ди.

1. Вечорниці,
Зоряниці,
Місяць стежку стеле всюди.
Добрий вечір,
Щедрий вечір } Двічі
Добрі люди, щедрі люди.

2. Над полями,
Над лугами,
Тиха пісня линує буде.
Добрий вечір,
Щедрий вечір } Двічі
Добрі люди, щедрі люди.

3. З ковалями,
Сіячами
Теплий ранок землю збудить.
На все добре,
На все добре, } Двічі
Щедрі люди, добрі люди.

70. ЗОЗУЛЯ

Польська народна пісня

Український текст: М. Фіненка

Обр. Г. Сьєтинського

Похвалено Грандіозно

mf Дів-ча-та у га-ю пі-сень-ку спі-ва-ють, а зо-зу-ля
 си-ва їм до-по-ма-га-є. Ку-ку! Ку-ку!
 А-ха! А-ха! О-ді-рі-ді, о-ді-рі-ді-ді-на!
 О-ді-рі-ді-ді-на! У-ха! О-ді-рі-ді-ді-на! У-ха.

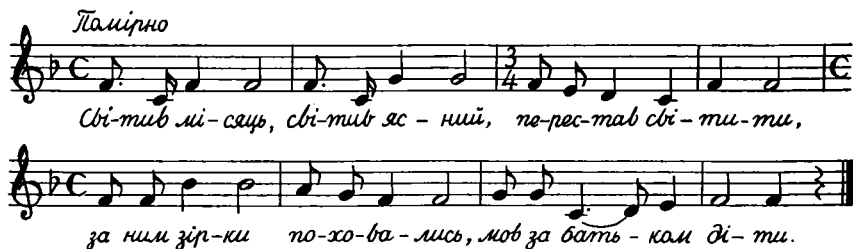
1. Дівчата у гаю
 Пісеньку співають,
 А зозуля сива
 Їм допомагає.
 Ку-ку! Ку-ку! А-ху! А-ху!
 Одіріді, одірідідіна!
 Одірідідіна! У-ха!

2. Чуєш, гра сопілка
 Жалібно та дзвінко?
 Тільки но заграє, —
 Йде луна по гаю.
 Ку-ку! Ку-ку! А-ха! А-ха!
 Одіріді, одірідідіна!
 Одірідідіна! У-ха!

3. Пісня гучно лине,
З вітром відлігає,
А про що ті співи, —
Те зозуля знає.
Ку-ку! Ку-ку! А-ха! А-ха!
Одіріді, одірідідіна!
Одірідідіна! У-ха!
4. Як закінчим пісню,
Другу заспіваєм,
Весело мазурку
Вихрем закружляєм.
Ку-ку! Ку-ку! А-ха! А-ха!
Одіріді, одірідідіна!
Одірідідіна! У-ха!

71. СВІТИВ МІСЯЦЬ, СВІТИВ ЯСНИЙ

Українська народна пісня

Тамірно

Сві-тлив мі-сяць, сві-тлив яс - ний, на-рес-тав сві-ти-ти,
за ним зір-ки по-хо-ва - лись, мов за бать - ком ді - ти.

1. Світлив місяць, світлив ясний,
Перестав світити,
За ним зірки поховались,
Мов за батьком діти.
2. Ой на горі, на високій
Могилу копали,
В тій могилі, домовині
Тараса ховали.
3. Спи, Тарасе, спи, Шевченку,
Ми тебе не збудим...
Твого слова Україна
Повік не забуде.

72. БЛАГОСЛОВИ, МАТИ

Українська народна пісня

Тамірно

Бла-гос-ло-ви, ма-ти, вес-ну за-кли-ка-ти,
 вес-ну за-кли-ка-ти, зи-му про-во-джа-ти.

1. Благослови, мати,
 Весну закликати!
 Весну закликати,
 Зиму проводжати!
2. Весну закликати,
 Зиму проводжати!
 Зимочка в возочку,
 Літечко в човночку.

73. САДИ ХАЙ ЦВІТУТЬ

Слова: М. Долинова

Музика: Т. Попатенко

*Життєрадісно з піднесенням
 заспівувати*

Trisolv
 Ле-ти, на-ша пі-с-ня, як ві-тер, да-ле-ко, за всі ру-бе-
 -жи і ді-тям у ці-ло-му сві-ті про-друж-бу і мир розка-
Trisolv
 -жи! Хай дру-ж-но всі лю-ди на сві-ті жи-

- луть, хай піс-ня в нас бу-де, са - ди хай цві-туть, щоб
квіт-ла ю-ність-вес-на яс - на! І на!

1. Лети, наша пісне, як вітер,
Далеко, за всі рубезжі,
І дітям у цілому світі
Про дружбу і мир розкажи!

Приспів :

Хай дружно всі люди
На світі живуть,
Хай пісня в нас буде,
Сади хай цвітуть,
Щоб квітла юність-весна
Ясна!

2. І словом ласкавим „товариш”,
Вітаючи друзів своїх,
Ти дітям усюди розкажеш
Про щастя в цім краї для всіх.

Приспів .

3. Хай знають у цілому світі,
Як в нашім коханім краю
Привільно живуть наші діти,
Як люблять Вітчизну свою.

Приспів .

4. Лети, наша пісне, як пtiця,
Всю кулю земну облітай,
Привіт із самої столиці
Для друзів усіх передай.

Приспів .

74. ПОНАД СТАВОМ СТЕЖЕЧКА

Українська радянська народна пісня

Швиденько

По над ста вом сте жеч ка пря мо у се ло,
ї ха ли ко за ки- бу ло ве се ло.

1. Понад ставом стежечка
Прямо у село,
Їхали козаки — } Двічі
Було весело.
2. Поперед на конику
Їхав командир,
Ой же такий гарний } Двічі
Славний богатир.
3. А на вулиці дівчата,
Як маки цвітуть,
А вже наші гарні хлопці } Двічі
Та й додому йдуть.
4. Відчиняй же, мати, двері,
Зустрічай синів,
Що служили чесно й добре — } Двічі
Били ворогів.

75. ОЙ ХОДИЛА ДІВЧИНА БЕРЕЖКОМ

Українська народна пісня

Весело

Ой хо-ди-ла дів-чи-на бе-реж-кам, ой хо-ди-ла
дів-чи-на бе-реж-кам, за-га-ня-ла се-лез-ня
ба-тіж-кам, за-га-ня-ла се-лез-ня ба-тіж-кам.

1. Ой ходила дівчина бережком, (2)
Заганяла селезня батіжком. (2)
2. Іди, іди, селезню, додому, (2)
Продам тебе дідові рудому. (2)
3. За три копи селезня продала, (2)
А за копу дударика найняла. (2)
4. Заграй, мені, дударіку, на дуду, (2)
Нехай же я своє горе забуду. (2)

76. ОЙ ЛЕТІЛА ГОРЛИЦЯ

Українська народна пісня

Бадьоро

Ой ле-ті-ла гор-ли-ця че-рез сад,
че-рез сад, гей! Роз-пус-ти-ла пі-р'яч-ко
на весь сад, гей, на весь сад.

1. Ой летіла горлиця через сад,
Через сад, гей!
Розпустила пір'ячко на весь сад,
Гей, на весь сад!
2. Ой хто ж тебе пір'ячко ізбере,
Ізбере, гей!
Отой мене, молодую, забере,
Гей, забере!
3. На курочці пір'ячко рябеє,
Рябеє, гей!
Любімося, серденько, обоє,
Гей, обоє!
4. На курочці пір'ячко в один ряд,
В один ряд, гей!
Любімося, серденько, в один лад,
Гей, в один лад!

★

Восьмі ноти можуть бути записані окремо, якщо на кожну ноту припадає окремий склад. Якщо один склад припадає на кілька нот, тоді восьмі ноти сполучуємо однією лінією. Ця лінія називається **ребром**.

77. ОЙ ЄСТЬ В ЛІСІ КАЛИНА

Українська народна пісня

Швидко

f Ой єсть в лі-сі ка-ли-на, ой єсть в лі-сі ка-ли-на,

f Ір-ка - ли-на, ка-ли-на, ко-ма-ри-ки, дзюд-ри-ки, ка-ли-на.

1. Ой єсть в лісі калина, Ой єсть в лісі калина, Калина, калина, Комарики, дзюбрики, калина.	2. Там стояла дівчина, Там стояла дівчина, Дівчина, дівчина, Комарики, дзюбрики, дівчина.
3. Цвіт-каліну ламала, Цвіт-каліну ламала, Ламала, ламала, Комарики, дзюбрики, ламала.	4. Та в пучечки в'язала, Та в пучечки в'язала, В'язала, в'язала, Комарики, дзюбрики, в'язала.

78. ПЕРЕПІЛОНЬКО БІЛА

Українська народна пісня

Плавко, не поспішаючи

mf Пе-ре-пі-лонь-ко бі-ла, де ти бу-деш си-ді-ла? —

Вже не-ма-є жита, вже не-ма пше-ни-ці та на на-шій, на нив-ці.

1. Перепілонько біла, Де ти будеш сиділа? — Вже немає жита, Вже нема пшениці Та на нашій, на нивці.	2. Перепілонько мала, Де ся будеш ховала? — Вже немає жита, Вже нема пшениці, Бо кінець косовиці.
3. Перепілонько ненько, Де ж ти будеш серденько? — Та й поїдьмо з нами До нашої хати — Будеш в нас зимувати!	

ШОСТИЙ
КЛАС

79. ШКІЛЬНА ДРУЖБА

Слова: О. Пархоменка

Музика: В. Лукашова

В темпі вальса

Тільки за - гра - є сон - це над кра - єм, зду - дить ла -
ни і міс - та - Дружно ми зран - ня, ідем на нав -
чан - ня, шко - ла нас рід - на ві - та.
Доб - ро - го ран - ку, ю - на, ве - се - ла сі -
м'я шкіль - на! Доб - ро - го ран - ку,
друж - ба у - сіх нас єд - на! -на!

1. Тільки заграє
Сонце над краєм,
Збудить лани і міста —
Дружно ми зрання
Йдем на навчання,
Школа нас рідна віта.

Приспів:

Доброго ранку,
Юна, весела сім'я шкільна!
Доброго ранку,
Дружба усіх нас єдна!

2. Хороше мати
Друзів багато,
Вчитися з ними, рости.
Часом суворі
Друзі на зборі,
Та справедливі завжди.

Приспів.

3. Часом буває
Хтось не встигає —
Друзі на поміч ідуть.
В кожному ділі
Дружні та смілі
Руки тобі подадуть.

Приспів.

80. ГАЮ, ГАЙ, ЗЕЛЕН ГАЙ

Слова: М. Стельмаха

Музика: А. Лазаренка

Рухливо. Жваво

mf Ве-се-ло ля-га-є до-ро-га до га-ю,
нам зо-ло-там о-снь до-ро-гу всте-ля-є,
нам зо-ло-там о-снь до-ро-гу всте-ля-є.
Га-ю, гай, зе-лен гай,
Га-ю, гай, до-ро-гу всте-ля-є.
Га-ю, гай, зе-лен гай, 1-5 Кінець
Га-ю, гай, до-ро-гу всте-ля-є. Гей!

1. Весело лягас
Дорога до гаю,
Нам золотом осінь
Дорогу встеляє.
Гаю, гай, зелен гай, } Двічі
Дорогу встеляє. }
2. Дорога весела
Пливе повз оселі,
І осінь рум'яна
Заходить у села.
Гаю, гай, зелен гай, } Двічі
Заходить у села. }
3. Ми в осінь завзято
Посадим багато
Дерев над шляхами, —
Ростуть хай крилато.
Гаю, гай, зелен гай, } Двічі
Ростуть хай крилато. }
4. Посадимо дуба,
Щоб зріс біля зруба,
Березу з-над плеса
І яблуню люблю.
Гаю, гай, зелен гай, } Двічі
І яблуню люблю. }
5. Хай дуб наш могучий
Впирається в тучу,
Хай яблуня цвітом
Сіяє над світом.
Гаю, гай, зелен гай, } Двічі
Сіяє над світом. }
6. Як сонячна злива,
Як в колосі нива,
Так наше дитинство
І юність щаслива.
Гаю, гай, зелен гай, } Двічі
І юність щаслива. }

81. ШАЛІЙТЕ, ШАЛІЙТЕ, СКАЖЕНІ КАТИ

Слова: О. Колесси

Музика: А. Вахнянина

Полірно

f Ша - лій - те, ша - лій - те, ска - же - ні ка - ти! То -
- дуй - те шпі - о - нів, бу - дуй - те тюр - ми! До бо - ю сто
ти - сяч по - бір - ни - ків ста - не. Пір - вем! Пір -
- вем! Пір - вем всі кай - да - ни! За - ни!

1. Шалійте, шалійте, скажені кати!
Годуйте шпівонів, будуйте тюрми!
До бою сто тисяч побірників стане.
Пірвем! Пірвем! Пірвем всі кайдани!
2. За волю народу, за його права
Не страшні кайдани, солодка тюрма,
Бо вільного духу не скути в кайдани!
На смерть! На смерть! На смерть вам, тирани!
3. Робітники духу, робітникам всім
Ми руки подаймо! На бій їх ведім!
Бо всіх нас злучила однакова доля:
І труд, і піт, і кров, і неволя.

*

Такий знак   над, або під нотою означає затримку на цій ноті на невизначений час (залежно від характеру пісні і смаку виконавця). Він називається **ферматою**. Звук ферматою співаємо довше, приблизно на половину тривалості самої ноти.

82. ЛЕТИЛИ ОРЛЯТА

Українська радянська народна пісня

Полірно

Ле-ті-ли ор-ля-та з да-ле-ко-го кра-ю,
ста-ли на-пу-ва-ти, ста-ли на-пу-ва-ти ко-ней
у Ду-на-ї. Ста-ли на-пу-ва-ти,
ста-ли на-пу-ва-ти ко-ней у Ду-на-ї

1. Летіли орлята
З далекого краю,
Стали напувати (2) } Двічі
Коней у Дунаї.
2. Шляхом пісня лине,
Долина до хати,
Вийшла мати сина (2) } Двічі
З війни виглядати.
3. — Вернися, мій сину!
Вернися, синочку!
Я тобі, дитино, (2) } Двічі
Змию головоньку.
4. — Я вернуся, мамо,
До свого загону —
Стерегти з бійцями (2) } Двічі
Рідні кордони.
5. Цокотять підкови,
Мчать, летять орлята,
Хлопці чорноброві — (2) } Двічі
Ці наші солдати.

88. СИПЛЕ СНІГ

Слова: І. Франка

Швидко

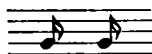
Сип-ле, сип-ле, сип-ле сніг, сип-ле, сип-ле, сип-ле сніг,
мов ме-те-ли - ки сріб-лис-ті, сні-жин-ки бі - ленькі, чисті,
ти-хо сте-лять-ся до ніг. Сип-ле, сип-ле, сип-ле сніг.

1. Сипле, сипле, сипле сніг,
Мов метелики сріблесті,
Сніжинки біленькі, чисті,
Тихо стеляться до ніг.
Сипле, сипле, сипле сніг.
2. Сипле, сипле, сипле сніг, (2)
Тихо, легко і спроквола
Покриває все довкола, —
Ні стежок, ані доріг.
Сипле, сипле, сипле сніг!
3. Сипле, сипле, сипле сніг, (2)
Вже присипав доли, гори,
Вже весь світ мов біле море,
Біле море без доріг,
Сипле, сипле, сипле сніг!

★

В пісні виступають менші ніж восьмі тривалості ноти. Вони можуть бути позначені

так

або так

Це шістнадцяті

84. ДУМИ МОЇ, ДУМИ

Українська народна пісня

Слова: Т. Шевченка

Не швидко
Один

p Ду-ми мо-ї, ду-ми мо-ї, ли-хо ме-ні зва-ли!

Вдох

На-що ста-ли на па-пе-рі сум-ни-ми ря-да-ми?..

Всі

mf Чи вас ві-тер не роз-ві-яв в сте-пу, як о-ту пи-ли-ну?

f Чи вас ли-хо не при-спа-ло, як сво-ю ді-ти-ну?..

1. Думи мої, думи мої,
Лихо мені з вами!
Нащо стали на папері
Сумними рядами?..
Чом вас вітер не розвіяв
В степу, як пилину?
Чом вас лихо не приспало,
Як свою дитину?..
2. Думи мої, думи мої,
Квіти мої, діти!
Виростав вас, доглядав вас, —
Де ж мені вас діти?
В Україну ідіть, діти,
В нашу Україну,
Попідтинню, сиротами,
А я — тут загину.

3. Там найдете щире серце
 І слово ласкаве,
 Там найдете щирю правду,
 А ще може, й славу...
 Привітай же, моя ненько,
 Моя Україно,
 Моїх діток нерозумних,
 Як свою дитину.

85. ЗАСВИСТАЛИ КОЗАЧЕНЬКИ

Українська народна пісня

Обр. К. Стеценка

Полірно
 за-сви-ста-ли ко-за-чень-ки
 ко-за-чень-ки в-по-хід з по-лу-
 -но-ці, за-пла-ка-ла Ма-ру-сь-ка
 сво-ї яс-ні о-чі. 1. 2. о-чі.

The musical score is written on three staves in G major and 2/4 time. The first staff begins with a piano (f) dynamic and a tempo marking of 'Полірно'. The melody is simple and folk-like. The second and third staves continue the melody, with the second staff featuring a repeat sign and a first ending (1.) leading to a second ending (2.). The lyrics are written below the notes, with some words like 'ко-за-чень-ки' and 'в-по-хід з по-лу-' split across lines.

1. Засвистали козаченьки
 В похід з полуночі,
 Заплакала Марусенька } Двічі
 Свої ясні очі.
2. Не плач, не плач, Марусенько,
 Не плач, не журися
 Та за свого миленького } Двічі
 Богу помолися.

3. Стоїть місяць над горою,
А сонця немає, —
Мати сина в доріженьку } Двічі
Слізно проводить.
4. „Іди, іди, мій синочку,
Та не забаряйся,
За чотири неділеньки } Двічі
Додому вертайся!”
5. „Ой не плачте, не журітесь,
В тугу не вдавайтесь:
Заграв мій кінь підо мною — } Двічі
Назад сподівайтесь!”

86. ВІСЛА

Польська народна пісня

Український текст: М. Познанської

Обр. В. Іваннікова

Не поспішаючи

trp Гей, ти, Віс-ло, яс-но-во-да! Вся в лі-сах, вся в лі-сах.

В ме-не по-дру-га со-піл-ка у ру-ках, у ру-ках.

Ро-зіл-ють-ся пе-ре-ли-ви ча-рив-ні, ча-рив-ні,

по-ве-дуть во-ли ву-ха-ли вда-ли-ні, вда-ли-ні.

1. Гей, ти, Вісло ясновода!
 Вся в лісах, вся в лісах.
 В мене подруга — сопілка
 У руках, у руках.
 Розіллються переливи
 Чарівні, чарівні,
 Поведуть воли вухами
 Вдалині, вдалині.

2. Гей, ти Вісло ясновода,
 Наче цвіт, наче цвіт!
 Ти несеш у інші землі
 Свій привіт, свій привіт.
 Чуєш, пісня зазвучала
 Вдалині, вдалині?
 Повертаються хлоп'ята
 У човні, у човні.

87. ВЕСНЯНИЙ ВАЛЬС

Слова: А. Кос-Анатольського

Музика: А. Кос-Анатольського

В темпі вальса

mf Як тиль-ки в зе - ле - но - му га - ю зо -
 ку - ку,
 - зу ля "ку - ку" за - ку - є, я швид-ко вік -
 - но від-кри - ва - ю і сер - це па - ді - є мо -
 ку - ку, ку - ку,
 - є. Ку - ку, ку - ку, зо - зу - ля ку -
 ку - ку, го -
 - є щас-тя - до - лю. Ку - ку, го - му
 - му
 не йдеш приви - та-тиє зі мно-ю. *mf* Пташ-но - ю.

1. Як тільки в зеленому гаю
Зозуля „ку-ку” закує,
Я швидко вікно відкриваю
І серце радіє моє.

Ку-ку, ку-ку,
Ку-ку, ку-ку, —

Зозуля кує щастя-долю.

Ку-ку, ку-ку,
Чому, чому

Не йдеш привітатись зі мною?

2. Пташки у весняному хорі
Веселі співають пісні,
І сонечко гріє надворі,
І промені шле нам ясні.

Цвірінь, цвірінь,
Цвірінь, цвірінь, —

Взивають стома голосами.

Цвірінь, цвірінь,
Усе покинь,

Іди ж привітатися з нами.

3. Найперше я вивчу уроки,
А потім, як буде ще час,
То піде у гай без турботи
Гуляти юрбою весь клас.

Ля-ля, ля-ля,
Ля-ля, ля-ля,

В гаях понесеться луною.

Ля-ля, ля-ля,
Весна прийшла,

І серце співає весною!

88. СМІЛО У НОГУ РУШАЙТЕ

Революційна пісня

Слова: Л. Родіна

Музика: Л. Родіна

Marciale

Смі - ло у но - гу ру - шай-те, ду - шу гар-туй-те в бор -

-ні, груд - дю со - бі про - кла - дай - те

шлях у кра - ї - ни яс - ні. -ні.

The musical score is written on three staves. The first staff begins with a treble clef, a common time signature (C), and a dynamic marking of *mf*. The melody is in a major key with one sharp (F#). The lyrics are written below the notes. The second staff continues the melody and includes a repeat sign. The third staff starts with a dynamic marking of *f* and includes first and second endings for the final phrase.

1. Сміло у ногу рушайте, Душу гартуйте в борні, Груддю собі прокладайте Шлях у країни ясні.	2. Вийшли ми, браття з народу, Діти робочих родин. Спілка братерська й свобода — Шлях перед нами один.
3. Довго тримали нас в путах, Зараз — до бою мерщій! Щоб волю й щастя добути, Ми вирушаємо в бій.	4. Ось робітничі колони Знищать знущання і гніт. Прапор засяє червоний, Вкриє поновлений світ.

89. СТОІТЬ ГОРА ВИСОКАЯ

Українська народна пісня

Слова: Л. Глібова

Не постішаючи

Сто - їть го - ра ви - со - ка - я, по - під го -
 - ро - ю гай, гай... Зе - ле - ний гай, гу - сте - сень -
 - кий, не - на - че справ - ді рай! Зе - рай!

1. Стоїть гора високая, Попід горою гай, гай... Зелений гай, густесенький, Неначе справді рай!	}	Двічі
2. Під гаєм в'ється річенька, Як скло, вода блищить, Долиною зеленою Кудись вона біжить.	}	Двічі

3. Край берега у затишку
Прив'язані човни,
Там три верби схилилися, } Двічі
Мов журяться вони,
4. Що прийде красне літечко.
Повіють холода,
Осиплеться з них листячко } Двічі
І понесе вода.
5. Журюся й я над річкою...
Біжить вона, шумить,
А в мене бідне серденько } Двічі
І мліє, і болить.
6. Ой річенько, голубонько!
Як хвилечки твої,
Пробігли дні щасливі } Двічі
І радощі мої!
7. До тебе, люба річенько,
Ще вернеться весна,
А молодість не вернеться, } Двічі
Не вернеться вона!

90. ПОДУМАЮ, ПОДУМАЮ...

Українська народна пісня

Весело

По - ду - ма - ю, по - ду - ма - ю, так со - бі ду - ма - ю,
не - ма кра - щих спі - ва - но - чок, як в на - шо - му кра - ю.

1. Подумаю, подумаю, Так собі думаю, Нема кращих співаночок, Як в нашому краю.	2. Нема пісні й танцю краще, Як та коломийка, Вона душу вириває Із мого серденька.
3. Ой співанко-коломийко, Як тебе не знати, Коли мене тому вчила Моя рідна мати.	4. Ой співанко-співаночко, Коломийко мила, Коли тебе десь почую Велика в ній сила.
5. Коли тебе десь почую
Або сам співаю,
То думаю, що літаю
У нашому краю.

*

Пісня „Подумаю, подумаю”... це **коломийка**. Її будова простенька 8-митактова, у розмірі $\frac{2}{4}$. У 1, 2, 3, 5, 6, 7 тактах виступають восьмі ноти, в 4 і 8 тактах четвертинні ноти. Коломийка здебільшого веселого характеру і під її мелодію танцюють.

91. ГАСМ ЗЕЛЕНЬКИМ

Українська народна пісня

Повільно

Та-єш зе-ле-нь-киш бо-да те-ге,
а на я-во-ри-ку птах ще-бе-ге, де дів-чи-на
ми-ла бі-но-гоч у-ви-ла з бар-бі-ног-ку.

1. Гасм зелененьким вода тече,
А на яворику птах щечече,
Де дівчина мила віночок увила
З барвіночку.
2. Пливе вінок звитий по Дунаю,
Заплакало дівча десь у гаю:
„Пливи, вінку звитий, де мій милий скритий
При Дунаю”.

92. ОЙ ХМЕЛЮ Ж МІЙ, ХМЕЛЮ

Українська народна пісня

Тамірно

„Ой хме-лю ж мій, хме - лю, хме-лю зе - ле - нень - кий,
Де ж ти, хме - лю, зи-му зи-мував, що й не роз-ви - вав - ся?”

1. „Ой хмелю ж мій, хмелю,
Хмелю зелененький,
Де ж ти, хмелю, зиму зимував, } Двічі
Що й не розвивався?”
2. „Зимував я зиму,
Зимував я другу,
Зимував я в лузі на калині } Двічі
Та й не розвивався!..”

98. ОЙ НА ГОРІ ТА ЖЕНЦІ ЖНУТЬ

Українська народна пісня

Полірно

Ой на го - рі ой на
 го - рі Ой на го - рі та жен-ці жнуть,
 ой на го - рі та жен-ці жнуть, а по-під го - ро - ю,
 я - ром до-ли - но - ю ко-за-ки йдуть. Гей,
 до-ли-но-ю, гей, ши-ро-ко - ю ко-за-ки йдуть.

1. Ой на горі та женці жнуть, (2)

А попід горою,
 Яром-долиною
 Козаки йдуть.
 Гей, долиною,
 Гей, широкою
 Козаки йдуть.

2. Попереду Дорошенко, (2)

Веде своє військо,
 Військо запорізьке,
 Хорошенько.
 Гей, долиною,
 Гей, широкою,
 Хорошенько.

3. А позаду Сагайдачний, (2)
Що проміняв жінку
На тютюн та люльку,
Необачний.
Гей, долиною,
Гей, широкою,
Необачний.
4. „Гей, вернися, Сагайдачний, (2)
Візьми свою жінку,
Віддай тютюн-люльку,
Необачний!
Гей, долиною,
Гей, широкою,
Необачний!”
5. „Мені з жінкою не возиться, (2)
А тютюн та люлька
Козаку в дорозі
Знадобиться!
Гей, долиною,
Гей, широкою,
Знадобиться!
6. Гей, хто в лісі, озовися! (2)
Та викрешем вогню,
Та закурим люльку,
Не журися!
Гей, долиною,
Гей, широкою,
Не журися!”

94. ЯК ІШОВ Я З ДЕБРЕЧИНА ДОДОМУ

Лемківська народна пісня

Маршань $\text{♩} = 88$
Один

Як і - шов я з де - бре - чи - на до - до - му,
за - йшла ме - ні гор - на ку - ра до - ро - гу. І - ди,
і - ди, гор - на ку - ра, до - до - му, не за - ва - жай,
не за - ва - жай по до - ро - зі ні - ко - му.

Всі

1. Як ішов я з Дебречина додому,
Зайшла мені чорна кура дорогу.
Іди, іди, чорна кура, додому,
Не заважай, не заважай по дорозі нікому. } Двічі
2. Як ішов я з Дебречина до Хусту,
Знайшов лем я вишиваную хустку.
Ой чи мила, чи не мила юшила,
Лем би она, лем би она вишиваную біла. } Двічі

*

Зверніть увагу на 2, 4, 8, 10 і 22 такти. У цих тактах наголоси перекиннені на їх слабкі частини. Це **синкопи**. Синкопи притаманні українським народним пісням з Прикарпаття.

95. ОЙ НАША ЦАРІВНА

Слова: Л. Яценка

Мелодія народна

Повільно, плавно

Ой на-ша ца-рив-на, як со-неч-ко ся-є;
ой лю-лі, лю-лі, як со-неч-ко' ся-є. ся-є.

1. Ой наша царівна Як сонечко сяє; Ой люлі, люлі, Як сонечко сяє. } Двічі	2. В нашій царівни Коса золотая, Ой люлі, люлі, Коса золотая. } Двічі
3. В нашій царівни Золотий віночок Ой люлі, люлі, Золотий віночок. } Двічі	4. Золотий віночок З жита й барвіночку; Ой люлі, люлі, З жита й барвіночку. } Двічі
5. Де царівна пройде, Там цвіте пшениця, Ой люлі, люлі, Там цвіте пшениця. } Двічі	6. Там цвіте пшениця, Колос колоситься; Ой люлі, люлі, Колос колоситься. } Двічі
7. Бо наша царівна У труді завзята; Ой люлі, люлі, У труді завзята. } Двічі	8. Як же нам про неї Пісні не співати? Ой люлі, люлі, Пісні не співати. } Двічі

СЬОМИЙ
КЛАС

96. ШКОЛО, СТРІЧАЙ!

Слова: М. Винокурова

Музика: Ю. Рожавської

Швидко

Поїзд прямує шляхами сталевими, вітер в дротах виграє, ми повертаємось днями серпневими з табору в місто своє. Дальні вогні показалися, пісне, дзвінкіше лунай! Свіжої сили набралися, — школо, стрічай!

1. Поїзд прямує шляхами сталевими,
Вітер в дротах виграє.
Ми повертаємось днями серпневими
З табору в місто своє.
Дальні вогні показалися,
Пісне, дзвінкіше лунай!
Свіжої сили набралися, —
Школо, стрічай!
2. Ми розрізали широкими веслами
Гладь річкової води,
Нам у походах було дуже весело,
Пісня лунала завжди.
З радістю ми дізнавалися
Влітку про рідний наш край,
Свіжої сили набралися, —
Школо, стрічай!

3. Згадка про табір у пам'яті житиме,
 І про ліси, й про ріку,
 Найщасливіші у цілому світі ми:
 Маєм Вітчизну таку!
 Дальні вогні показалися,
 Пісне, дзвінкіше лунай!
 Свіжої сили набралися, —
 Школо, стрічай!

97. ОЙ, ЛІТАЄ СОКОЛОНЬКО

Українська народна пісня

Moderato

p Ой, лі-та-є со-ко-лонь-ко по по-лю,
 та зби-ра-є че-ля-донь-ку до-до-му.

1. Ой, літає соколонько по полю,
 Та збирає челядоньку додому.
2. Іди, іди, челядонько, додому,
 Вигуляла все літечко по полю.
3. Вигуляла все літечко, ще й жнива,
 Заболіла головонька, ще й спина.

98. ЧУЄШ, БРАТЕ МІЙ

Слова: Б. Лепкого

Музика: Л. Лепкого

Журливо

Чуєш бра-те мій, то-ва-ри-шу мій, від-лі-та-ють
сі-рим шнуром журав-лі у ви-рій! Кли чуть: кру-кру - кру...
вчу-жи-ні ці - тру, за-ки мо-ре пе-ре - ле-чу, крилоньки зі-
- тру, кри-лонь-ки зі - тру, кру-кру - кру...

1. Чуєш, брате мій,
Товаришу мій,
Відлітають сірим шнуром
Журавлі у вирій;

Приспів:
Кличуть: кру-кру-кру...
В чужині умру,
Заки море перелечу,
Крилоньки зітру,
Крилоньки зітру,
Кру-кру-кру...

2. Мерехтять в очах
Безконечний шлях,
Гине, гине в темній мряці
Слід по журавлях.

Приспів.

*

Пісню виконуйте журливо, але не дуже повільно. Зверніть увагу і добре вивчіть восьмий, десятий і шістнадцятий такти, де виступають восьмі ноти з крапкою і шістнадцяті.

Крім цього в пісні багато звукових прикрас — **мелізми** (такти: восьмий, шістнадцятий і сімнадцятий).

99. ВІЧНИЙ РЕВОЛЮЦІОНЕР

Слова: І. Франка

Музика: М. Лисенка

Уточисто

f Віг - ний ре - во - лю - ціо - нер - дух, що ті - ло рве до
 бо - ю, рве за по - ступ, ща - стя, й во - лю - він жи -
f ве, він ще не вмер! *mf* Ні по - пів - ські - і тор - ту - ри, ні тю -
 ре - ні цар - ські му - ри, *f* а - ні вій - ська муш -
 - тро - ва - ні, ні гар - ма - ти лаш - то - ва - ні, ні шпі -
 - он - ське ре - ме - сло в гріб його *ff* го ще не зве - ло.

1. Вічний революціонер —
 Дух, що тіло рве до бою,
 Рве за поступ, щастя й волю —
 Він живе, він ще не вмер!
 Ні попівські тортури,
 Ні тюремні царські мури,
 Ані війська муштровані,
 Ні гармати лаштовані,
 Ні шпійонське ремесло
 В гріб його ще не звело.

2. Він не вмер, він ще живе!
Хоч від тисяч літ родився,
Та аж вчора розповився
І о власній силі йде.
І простується, міцніє,
І спішить туди, де дніє:
Словом сильним, мов трубою,
Міліони зве з собою, —
Міліони радо йдуть,
Бо це голос духа чуť.
3. Голос духа чути скрізь:
По курних хатах мужицьких,
По варстатах ремісницьких,
По місцях недолі й сліз.
І де тільки він роздасться,
Шезнуть сльози, сум, нещастя,
Сила родиться й завзяття
Не ридать, а добувати
Хоч сиnam, як не собі,
Кращу долю в боротьбі.
4. Вічний революціонер —
Дух, наука, думка, воля —
Не уступить пїтьмі поля,
Не дасть спутатись тепер.
Розвалилась зла руїна,
Покотилася лавина,
І де в світі тая сила,
Щоб в бігу її спинила,
Щоб згасила, мов огонь,
Розвидняючийся день!

100. ПІСНЯ ДРУЖБИ

Слова: В. Безкаравайного

Музика: Б. Буєвського

Рухливо

mf Хай ши-ро-ка піс-ня лі-не че-рез го-ри і лі-
-си. То спі-ва-є у-кра-ї-на, край чу-до-во-ї кра-
-си. По-зів-ні її по-чу-є Мінськ, Тбі-лі-сі і Мос-
-ква. Ки-їв нам у-сім да-ру-є друж-би
1. вір-но-ї сло-ва. 2. По-зів-вір-но-ї сло-ва.

1. Хай широка пісня ліне

Через гори і ліси.

То співає Україна,

Край чудової краси.

Позивні її почує

Мінськ, Тбілісі і Москва.

Київ нам усім дарує

Дружби вірної слова.

} Двічі

2. Ходять круто хвилі сиві

На широкому Дніпрі,

Співи радісні, щасливі

Шле він Волзі й Ангарі.

Сяйвом сонячним повита

Пісня всім несе привіт,

З круч дніпровських гордовито

Починаючи політ.

} Двічі

3. У серцях вона лунає
 І ніде не знає меж,
 Бо усюди друзів має,
 Що співають з нами теж.
 Бо родини краще в світі,
 І дружніше не знайти.
 Мов слова у пісню злиті,
 Нерозлучні ми брати.
- } Двічі

101. ПІСНЯ ПРО ВЧИТЕЛЯ

Слова: І. Неходи

Музика: Л. Ревуцького

Повільно

Як го-дин-ник про-бє на ве-жі про-сла-вля-ю-ти
 ра-нок зем-лі, ми до шко-ли сво-є-ї їде-мо, де те-
 -ка-ють вже нас вчи-те-лі. у-чи-те-ля на-шо-го
 лю-бим: в жит-тя він по-ка-зу-є шлях.
 Від-мін-но у-чи-ти-ся бу-де, Віт-
 тиз-ни про-сла-ви-мо стая! Зра-стуй // стая!

1. Як годинник проб'є на вежі,
Прославляючи ранок землі,
Ми до школи своєї йдемо,
Де чекають вже нас вчителі.

Приспів:

Учителя нашого любим:
В життя він показує шлях.
Відмінно учитися будем,
Вітчизни прославимо стяг!

2. Здрастуй, школо і рідний дзвінок!
Починається в класі урок.
Скільки буде цікавих у нас
В світ науки нових мандрівок!

Приспів.

3. То нічого, що ми ще малі,
Розкривають нам світ вчителі,
Ми вже знаємо добре, хто друг
І хто ворог життя на землі.

Приспів.

102. НОВОРІЧНА ПІСНЯ

Слова: Г. Плоткіна

Музика: Ю. Рожавської

весело

f Над по-лем на-шимі ш-тими, над мі-стами про-ме-нис-тими, над
 пле-ти-вом сте - жок, над си-ні-ми річ-ка - ми, над
 мер-з-ли-ми шля-ха - ми ле - ти, ле - ти, сні - жок! *mf* у -

- квіт-га-на, зе-ле-на по-вськ-час, я-ли-ноч-ко, при-
 - біт то-бі від нас, при-біт то-бі від нас! за нас!

1. Над полем нашим чистим,
 Над містом променистим,
 Над плетивом стежок,
 Над синіми річками,
 Над мерзлими шляхами
 Лети, лети, сніжок!

Приспів:
 Уквітчана
 Зелена повсякчас,
 Ялиночко,
 Привіт тобі, від нас!
 Привіт тобі, від нас!

2. За вікнами сьогодні,
 Гудуть вітри холодні,
 Шумує сніговій.
 А ми пісень співаєм
 І весело стрічаєм
 Щасливий рік Новий.

Приспів.

3. У вечір Новорічний
 Яскравий та величний,
 Радієм недарма:
 Ясні морозні ранки
 І ковзани і санки
 Дарує нам зима.

Приспів.

4. Хай котиться щомиті
 Луна по всьому світі
 Від нашої ходи.
 Для тебе, Батьківщино,
 Учитися відмінно
 Ми будемо завжди.

Приспів.

108. НУМО, НУМО

Хор з опери „Зима і весна”

Музика: М. Лисенка

Рухливо

f Ну - мо, ну - мо зби - рай - мо - се, у та - но - чок
сплі - тай - мо - се, ми пі - сень - ку за - спі - вай - мо,
слав - ну зи - му за - кли - кай - мо. *f* Ой ти, зи - монь - ко, ца -
- ри - ця, ог - ряд - на - я бі - ло - ли - ця, яс - но - о - ка,
чор - но - бро - ва, при - бу - вай до нас здо - ро - ва.

1. Нумо, нумо збираймося,
 У таночок спітаймося,
 Ми пісеньку заспіваймо,
 Славну зиму закликаймо.
2. Ой ти, зимонько — цариця,
 Огрядная, білолиця,
 Ясноока, чорноброва,
 Прибувай до нас здорова.

104. РЕВЕ ТА СТОГНЕ ДНІПР ШИРОКИЙ

Українська народна пісня

Слова: Т. Шевченка

Тамірно

f Дні-пр Ре-ве та стог-не Дні-пр ши-ро-кий, сер-ди-тий
mf бі-тер за-бі-ва до-до-лу вер-би гне ви-
f со-кі, *mf* го-ра-ми *f* хви-лі *mf* пі-дій-ма.

1. Реве та стогне Дніпр широкий,
 Сердитий вітер завива,
 Додолю верби гне високі,
 Горами хвилю підійма. } Двічі
2. І блідий місяць на ту пору
 Із хмари де-де виглядав,
 Неначе човен в синім морі
 То виринав, то потопавав. } Двічі
3. Ще треті півні не співали,
 Ніхто ніде не гомонів,
 Сичі в гаю перекликались,
 Та ясен раз у раз скрипів. } Двічі

105. ПО ДІБРОВІ ВІТЕР ВІЄ

Українська народна пісня

Слова: Т. Шевченка

Повільно

По діб-ро - ві ві-тер ви - є, гу-ля-є по
по лю, край до - ро - ги
гне то - по - лю до са-мо-го до - лу.

1. По діврові вітер віє,
Гуляє по полю,
Край дороги гне тополю
До самого долу. } Двічі
2. Стан високий, лист широкий
Марне зеленіє,
Кругом поле, як те море
Широко, синіє. } Двічі
3. Чумак іде, подивиться
Та й голову схилить;
Чабан вранці з сопілкою
Сяде на могилі. } Двічі
4. Подивиться, серце нисє:
Кругом ні биліни!
Одна, одна, як сирота
На чужині гине! } Двічі

106. НА ВИСОКІЙ ДУЖЕ КРУЧІ

Українська народна пісня

3 шуткаи

На ви - со - кій ду - же кру - чі,
 над са - мі - сін - ь - ким Дні - про - м, спить Шев - ген -
 - ко - в до - мо - ви - ні не - про - буд - ним віч - ним сном.

1. На високій дуже кручі,
 Над самісіньким Дніпром,
 Спить Шевченко в домовині
 Непробудним вічним сном. } Двічі
2. Любий сину України,
 Наш Тарасе дорогий,
 Тебе в світі вже немає,
 Та в серцях же ти живий. } Двічі
3. Твоя кобза ще не вмерла,
 На ній струни всі дзвенять,
 І про твою вічну славу
 Всі народи гомонять. } Двічі
4. Своє слово ми здержали
 І зробили, як бажав:
 Над Дніпром цим поховали,
 Щоб ти вічно там лежав. } Двічі
5. На високій дуже кручі,
 Скільки видно над Дніпро,
 Спить Шевченко в домовині
 Непробудним вічним сном. } Двічі

107. РІДНА МАТИ МОЯ

Слова: А. Малишка

Музика: П. Майбороди

Тамірно

Рід-на ма-ти мо - я, ти но - чей не дос -
 -па - ла, і во-ди-ла ме-не у по-ля край се -
 -ла і в до-ро-гу да - ле - ку ти ме -
 -не, на зо-рі про-во-джа-ла і руш-ник ви-ши-
 -ва ний на щас-тя да - ла. і в до-ро-гу да -
 - ле - ку ти ме - не на зо-рі про-во-джа-ла і руш-
 -ник ви-ши-ва-ний на щас-тя, на до-лю да - ла.

1. Рідна мати моя, ти ночей не доспала,
- І водила мене у поля край села,
- І в дорогу далеку ти мене
на зорі проводжала
- І рушник вишиваний на щастя дала.
- І в дорогу далеку ти мене
на зорі проводжала
- І рушник вишиваний на щастя, на долю дала.

2. Хай на ньому цвіте росяниста доріжка,
 І зелені луги, й солов'їні гаї,
 І твоя незрадлива материнська
 ласкава усмішка,
 І засмучені очі хороші твої.
 І твоя незрадлива материнська
 ласкава усмішка,
 І засмучені очі хороші, блакитні твої.
3. Я візьму той рушник, простелю, наче долю,
 В тихім шелесті трав, в щебетанні дібров,
 І на тім рушничкові оживе все
 знайоме до болю —
 І дитинство, й розлука, і вірна любов.
 І на тім рушничкові оживе все
 знайоме до болю —
 І дитинство, й розлука, й твоя
 материнська любов.

108. КРИЛАТІ ДРУЗИ

Слова: М. Сікача

Музика: А. Лазаренка

Рухливо, лірично
 2-ий голос

Ле - тіть до нас дру-зі кри-ла - ті з да - ле-ких до-ріг в рідний

1-ий голос

край! І зно-ву пі-ня-ш ба - га - ті дзвє-ні-ти-муть

1, 2 голос

сад наш і гаї, дзвє-ні - ти-муть сад наш і гаї.

Всі приспів

Швидше, швидше, друзі, летіть. Весну, весну нам принесіть.

Радість окрилює всіх нас. Друзі, летіть до нас.

1. Летіть до нас друзі крилаті
З далеких доріг в рідний край!
І знову піснями багаті
Дзвенітимуть сад наш і гай. (2)

Приспів:

Швидше, швидше, друзі, летіть.
Весну, весну нам принесіть.
Радість окрилює всіх нас.
Друзі, летіть до нас.

2. Ми скучили дуже за вами,
На крилах весну нам несіть.
Хай сонце всміхається з нами,
Хай все почина молодіть. (2)

Приспів.

3. Струмочки блакитні, як стрічки,
А вітер пахучий такий,
Цілує нам галстуки й щічки,
Який він веселий, прудкий! (2)

Приспів.

4. Летять до нас друзі крилаті,
А небо таке голубе!
Ми йдемо, піонери завзяті —
Стрічаємо, весно, тебе! (2)

Приспів.

109. ФІЯЛОЧКИ

Українська народна пісня

Обр. Ф. Колесси

Moderato

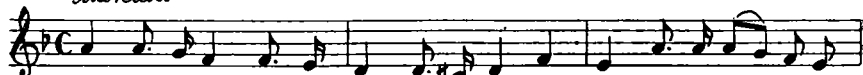
Ой, зацві - ли фі - я - лог - ки, за - цві - ли (зацві - ли),
 що аж го - ри з до - лі - на - ми при - кри - ли. Ой, хо - ди ж ти,
 мій ми - лень - кий, зі мно - ю (зі мно - ю),
 лю - ба ме - ні бе - сі - донь - ка з то - бо - ю.

1. Ой, зацвіли фіялочки, зацвіли,
 Що аж гори з долинами прикрили.
 Ой, ходи ж ти, мій миленький, зі мною,
 Люба мені бесідонька з тобою.
2. Збирала їх Марусенька знизенька,
 А за нею і батенько зблизенька.
 Ой, ходи ж ти, мій батенько зі мною,
 Люба мені бесідонька з тобою.

110. ВАРШАВ'ЯНКА 1905 Р.

Український варіант революційної пісні

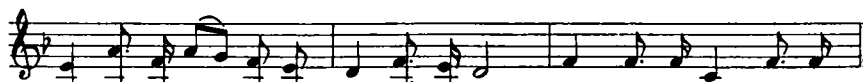
Слова: В. Свенціцького

Marciale

Хла-ри зловіс - ні на - вис - ми надна - ми, си - ми во - ро - жи нас

тяж - ко гні - туть... стають до бо - ю - ці з во - ро - га - ми

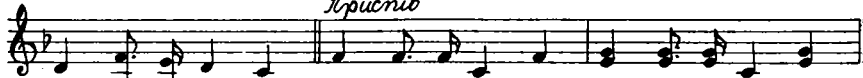
смерть а - бо во - ля та сла - ва нас ждуть! Ми ж не ле - ка - є, - мось!

Гор - до та смі - ло стяг під - не - се - мо за пра - ве - є ді - ло,

стяг бо - потьби за сво - бо - ду на - ро - ду, щоб па - ну - ва - ми скрізь

Христів

бо - ля та зго - да! Вла - ви ста - вай - мо, стяг під - ні - май - мо,

хай м - не гріз - но мо - гут - ній наш стів, гор - до і смі - ло за

пра - ве - є ді - ло вда - ри - мо ра - зам на всіх во - ро - гів.

1. Хмари зловісні нависли над нами,
Сили ворожі нас тяжко гнітуть...
Станьте ж до бою усі з ворогами, —
Смерть або воля та слава нас ждуть!
Ми ж не злякаємось! Гордо та сміло
Стяг піднесемо за правее діло,
Стяг боротьби за свободу народу,
Щоб панували скрізь воля та згода

Приспів:

В лави ставаймо, стяг піднімаймо,
Хай лине грізно могутній наш спів,
Гордо і сміло за правее діло
Вдаримо разом на всіх ворогів!

2. Пухне із голоду люд весь робочий.
Доки ж ми будемо, браття, терпіть!
Доки катюга, до крові охочий,
Буде по світові кров нашу лить?
Станьмо до бою! Не згинуть ніколи
Ті, що поляжуть за щастя людей,
Ті, що життя віддадуть задля волі,
Ті, що у тюрми підуть з-за ідей!

Приспів.

*

Пісню треба співати в темпі бадьорого маршу. Бойовий характер пісні бачимо в її ритмі, який треба виконати дуже старанно. Майже в усіх тактах пісні пробивається така ритмічна схема.

Особливо докладно треба виконати зіставлення восьмої з крапкою і шістнадцятої.

111. РОЗПРЯГАЙТЕ, ХЛОПЦІ, КОНІ

Українська народна пісня

Полірно
Один *Всі*

Роз-пря-гай-те, хлоп-ці, ко-ні та ля-гай-те спо-чи-вать, а я
ні-ду в сад зе-ле-ний, в сад кри-ни-чень-ку ко-пать, а я
ні-ду в сад зе-ле-ний, в сад кри-ни-чень-ку ко-пать.

1. Розпрягайте, хлопці, коні
Та лягайте спочивать,
А я піду в сад зелений,
В сад криниченьку копать. } Двічі
2. Копає, копає криниченьку
У вишневому саду...
Чи не вийде дівчинонька } Двічі
Рано-вранці по воду?
3. Вийшла, вийшла дівчинонька
В сад вишневий воду брать,
А за нею козаченько } Двічі
Веде коня напувать.
4. Вона ростом невеличка,
Ще й літами молода,
Руса коса до пояса, } Двічі
В косі стрічка голуба.

5. Просив, просив відеречка —
 Вона йому не дала,
 Дарив, дарив з руки перстень — } Двічі
 Вона його не взяла.
6. Знаю, знаю, дівчинонько,
 Чим я тебе розгнівив:
 Що я вчора ізвечора } Двічі
 Із другою говорив.

112. ОЙ, СНОПЕ, СНОПЕ

Слова: М. Орла

Музика: П. Широкого

Упошисто, ходю

mf Ой, сно-пе, сно-пе, сно-пе ве-ли-кий,
 зо-ло-там-зер-нам ко-лос на-ли-тий.

1. Ой, снопе, снопе,
 Снопе великий
 Золотом — зерном } Двічі
 Колос налитий.
2. Ой, снопе, снопе,
 Снопе стеблистий,
 Добре вродила } Двічі
 Пшениця чиста.
3. Будемо мати
 Хліба доволі,
 Бо працювали } Двічі
 Дружно на полі.
4. Ой, снопе, снопе,
 Снопе вусатий,
 Несеш достаток } Двічі
 У кожную хату.
5. Несеш достаток
 Кожній родині,
 Славу велику } Двічі
 Нашій країні!

ВОСЬМИЙ
КЛАС

113. В НЕВОЛІ СКАТОВАНИЙ ЛЮТО

Революційна пісня

Слова: Т. Г. Мачуга

Повільно

В не - во - лі ска - то - ва - ний лю - то, ти смерть за сво - бо - ду прий -
 - нев. Б'ю - ти - ся за пра - во на - род - не, ти го - ло - ву чес - но по -
 - клав (по - клав), ти го - ло - ву чес - но по - клав. Бо - рід.

Для повтор. *Для закін.*

1. В неволі скатований люто,
 Ти смерть за свободу прийняв.
 Б'ючися за право народне,
 Ти голову чесно поклав. (2)
2. Боровся ти вперто й хоробро,
 З тобою у лавах ми йшли,
 А нині брати твої вірні
 На цвинтар тебе віднесли. (2)
3. Наш ворог од тебе далеко,
 Круг тебе стояли свої,
 Самі ми з журбою закрили
 Орлині очі твої. (2)
4. Не горе саме почували,
 Не сльози журби ми лили,
 Коли ми тебе поховали
 На цвинтарі в мерзлій землі. (2)

5. Ненависть нам серце стискала,
До бою ми духом рвались,
І ворогам нашим за тебе
Ми всі відплатити клялись. (2)
6. З тобою одна нам дорога, —
Як ти, ми в неволі помрем,
Як ти, ми за діло народне
Життя на вівтар покладемо. (2)
7. Собою угноїмо землю,
Як ти, для майбутніх людей.
Ми тільки пророками будем
Великих народних ідей. (2)
8. Та знаємо всі ми напевно,
Що нас пам'ятатиме світ,
І ворогам нашим суворо
Відплатить трудящий народ. (2)

114. ЗА СИБІРОМ СОНЦЕ СХОДИТЬ

Українська народна пісня

Повільно

за си-бі-рам сон-це схо-дить... Хлопці, не зі-вай-те:

Ви на ме-не, Карма-лю-ка, всю на-ді-ю май-те!

1. За Сибіром сонце сходить...
Хлопці, не зівайте:
Ви на мене, Кармалюка, } Двічі
Всю надію майте!

2. Повернувся я з Сибіру,
Та не маю долі,
Хоч, здається, не в кайданах, } Двічі
А все ж не на волі.
3. Маю жінку, маю діти,
Та я їх не бачу!
Як згадаю про їх долю — } Двічі
Сам гірко заплачу!
4. Куди піду, подивлюся —
Скрізь багач панує,
У розкошах превеликих } Двічі
І днює й ночує.
5. Убогому, нещасному —
Тяжкая робота,
А ще гіршая неправда — } Двічі
Вічная скорбота!
6. Асесори, ісправники
За мною ганяють, —
Більше ж вони людей вбили, } Двічі
Як я гріхів маю!
7. Зовуть мене розбійником,
Що людей вбиваю, —
Я багатих убиваю, } Двічі
Бідних награджаю.
8. З багатого хоч я візьму,
Убогому даю;
А так гроші розділивши, } Двічі
Гріха я не маю.

115. СОНЦЕ ПРАВДИ ЗАСІЯЛО

Слова: П. Носача

Музика: П. Носача

Повільно

Гей, не бу - де кін-ця то - му, як у Жов-тні зо-ло-
 - то - му, гей, гей! яс-на зі-роч-ка зій-шла,
 нам сво-бо-ду при - нес - ла, нам сво-бо-ду при-нес-ла.

1. Гей, не буде кінця тому,
 Як у Жовтні золотому
 Ясна зіронька зійшла,
 Нам свободу принесла.
2. Зійшла зірка ясна, чиста,
 Мов у небі, промениста,
 Наче сонце, золота —
 Щастя нашого мета.
3. Слався, зоре п'ятикутна!
 Ти ведеш нас у майбутнє,
 Зоре-зіронько ясна,
 Щастя нашого весна.
4. Ти ярмо тяжке розбила,
 Всіх трудящих розбудила,
 Україні в комунізм
 Шлях осяяв ленінізм.
5. Краще жить на світі стало,
 Сонце правди засіяло;
 Скрізь співають трударі
 Славу Ленінській зорі.

★

Це дума радянського періоду Кобзаря Павла Носача. Думами називаємо народні епіко-ліричні пісенні твори героїчного і соціально-побутового змісту. Думи виконуються народними співцями-кобзарями та лірниками своєрідним співом-оповіддю в супроводі музичного народного інструмента — кобзи, бандури або ліри. Цей своєрідний спів дум називається речитативом і полягає в музично-мелодійній декламації, яка відмінна від сольного або багатоголосного співу пісень. Таке співання-проказування дум народні співці називають „говорком”.

116. ПІСНЯ ПРО УЧИТЕЛЬКУ

Слова: А. Малишка

Музика: П. Майбороди

В темпі вальса

тї со - не-ко вста-є, і шу-шить тр - 'а, ва - цуотел ь,
де про-хо-диш ти, рід-на ти, вчи-тель-ко мо - я,
зо - ре сві - то - ва. звід - ки ви-гля - да-ти, де те -
- бе знай - ти? Вчи-тель-ко мо - я, зо - ре сві - то -
- ва. звід-ки ви-гля - да-ти, де те - бе знай-ти?

1. Сонечко встає, і шумить трава,
Бачу стежку, де проходиш ти, рідна ти,
Вчителько моя, зоре світова.
Звідки виглядати, } Двічі
Де тебе знайти? }

2. На столі лежать зошитки малі,
 Дітвора щебече золота, золота,
 І летять, летять в небі журавлі,
 Дзвоник ніби кличе } Двічі
 В молоді літа.
3. Скільки піросло й полетіло нас
 На шляхи землі, в ясну блакить, у блакить
 А що в тебе знов та доріжка в клас,
 Під вікном у школі } Двічі
 Явір той шумить.

*

Зверніть увагу на те, що вісім останніх тактів написані на три голоси. Поділіться на групи, вивчіть поодинокі партії голосів і за-співуйте разом.

117. СЛАВСЯ, НАШ КИЇВ ГЕРОЙ

Слова: О. Новицького

Музика: К. Домінчена

В темпі вальса

mf Рос-ти і кві-туй са - да - ми, гор-дись сво - ї - ми сі -
 - на - ми, і слався тру-дом, ді - ла - ми, наш Ки-їв - ге-
Гриспів
 - рої, в ві - ках! Наш Ки - їв мо - гу - тий, як
 бес - ни, спі - ву - тий, пре - крас - ний, кві - ту - тий - не -
 - сел у сер - цах! *f* Наш Ки - їв мо - гу - тий, як

вес - ни, сі - ву - ший, пре - крас - ний, кві - ту - ший - не -

1.2. 3.
- сам у сер - ця! зе - // - сам у сер - цях!

1. Рости і квітуй садами,
Гордись своїми синами,
І слався трудом, ділами,
Наш Київ-герой, в віках!

Приспів:

Наш Київ могучий,
Як весни, співучий,
Прекрасний, квітучий — } Двічі
Несем у серцях!

2. Зелені шумлять каштани,
Твої загоєно рани,
О місто моє кохане,
Під сонцем лежить твій шлях!

Приспів:

3. Нам Леніна орден сяє,
Твоє майбутнє безкрає,
І слава твоя лунає,
Наш Київ-герой, в віках!

Приспів.

118. ЗАПОВІТ

Слова: Т. Шевченка

Музика: Д. Гладкого

Обробка: К. Стеценка

Стрижано

pp

p Як умру, то поховай - те мене на моги - лі,

cresc. се - ред сте - пу ши - ро - ко - го на Вкраї - ні ми - лій. ми - лій.

p

1. 2.

1. Як умру, то поховайте мене на могилі,
Серед степу широкого, на Україні милій. (2)
2. Щоб лани широкополі, і Дніпро, і кручі
Було видно, було чути, як реве ревучий. (2)

3. Поховайте та вставайте, кайдани порвіте
І вражою злою кров'ю волю окропіте. (2)

4. І мене в сім'ї великій, в сім'ї вольній, новій,
Не забудьте пом'янути незлим тихим словом. (2)

★

Пісню *Заповіт* поміщено з акомпанементом фортепіано. Акомпанемент передовсім в своїй вступній частині нагадує биття дзвонів. Мелодію починає другий голос.

Виконуйте пісню старанно, заховуючи динамічні відтінки і в незаповільному темпі.

119. ДИВЛЮСЯ, АЖ СВІТАЄ

Слова: Т. Шевченка

Музика: Я. Степового

Швиденько

Див - лю - ся, аж сві - та - є, край не - ба па - ла - є;

со - ло - вей - ко в там - ній га - і сон - це зу - стрі - га - є.

Ти - хе - сень - ко ві - тер ві - є, сте - пи, ла - ни ці - ють;

між я - ра - ми надста - ва - ми вер - би зе - ле - ні - ють.

1. Дивлюся, аж світає,
Край неба палає;
Соловейко в темнім гаї
Сонце зустрічає.
Тихесенько вітер віє,
Степи, лани мріють;
Між ярами над ставами
Верби зеленіють.
2. Сади рясні похилились;
Тополі по волі
Стоять собі, мов сторожа,
Розмовляють з полем.
І все то те, вся країна
Повита красою,
Зеленіє, вмивається
Дрібною росою.

120. А ВЖЕ ВЕСНА

Українська народна пісня

Обробка: К. Стеценка

Швидко

А вже вес-на, а вже крас-на! Із стріх во-да кап-ле,

із стріх во-да кап-ле, із стріх во-да кап-ле.

1. А вже весна, а вже красна!
Із стріх вода капле. (3)
2. Молодому козакові
Мандрівочка пахне. (3)

3. Помандрував козаченько
У чистеє поле. (3)

4. За ним іде дівчинонька:
„Вернися соколе!” (3)

★

Пісня *А вже весна* належить до жанру народних пісень т. зв. **веснянок**. Характер веснянок легкий, танцювальний.

Зверніть увагу, що пісня написана в мажорному ладі Ре мажор, але не закінчується тонікою тільки п'ятим ступенем званим домінантою.

121. ОЙ П'Є БАЙДА

Українська народна пісня

Не постішаючи

Ой п'є Бай - да мед - го - рі - лог - ку, та не день, не ніч - ку,

та не го - ди - лог - ку, та не день, не - ніч - ку, та не го - ди - лог - ку.

1. Ой п'є Байда мед-горілочку,
Та не день, не нічку, } Двічі
Та не годиничку.
2. Прийшов до нього цар турецький:
„Ой що ж ти робиш, } Двічі
Байдо молодецький?”
3. „Ой п'ю, царю, мед-горілочку,
Та не день, не нічку, } Двічі
Та не годиничку!”
4. „Покинь, Байдо, байдувати,
Сватай мою дочку } Двічі
Та йди царювати!”

5. „Твоя дочка — поганая,
Вся турецька віра — } Двічі
Віра проклятая”.
6. Ой як крикне цар турецький
Та на свої слуги, } Двічі
Слуги молодецькі:
7. „Візьміть Байду, ізв'яжіте
Та за ребро гаком, } Двічі
Гаком зачепіте!”
8. Взяли Байду, ізв'язали
Тай за ребро гаком, } Двічі
Гаком зачіпали.
9. Висить Байда на дубочку
Та не день, та не два, } Двічі
Та й не одну нічку.
10. Прийшов до нього цар турецький:
„Ой що ти бачиш, } Двічі
Байдо молодецький?”
11. „Бачу, царю, два дубочки,
А на тих дубочках } Двічі
Сидять голубочки.
12. Дозволь, царю, лучка взяти,
Тобі на вечерю } Двічі
Голубочка зняти!”
13. Ой як стрельнув Байда з лука
Та попав царя } Двічі
Поміж самі вуха,
14. А царицю — в потилицю,
А цареву дочку — } Двічі
В саму головочку.
15. „Тобі, царю, в землі гнити,
Байді молодому } Двічі
На Україні жити!”

122. ЗАСПІВАЙМО ПІСНЮ ВЕСЕЛЕНЬКУ

Українська народна пісня

Швидко

за-сті-вай - мо піс-ню ве-се - лень-ку про су - сід - ку
 мо - ло - день-ку, про су - сід - ку за - сті - вай-мо, сер-це
 на-ше зве-се - лій - мо! Ой су - сід-ко, су-сід-ко, су-сід-ко,
 по - зич ме - ні ре-шіт-ко, ре-шіт-ко, я си му - ки
 по-тря-су, по-тря-су, зав-тра вран-ці при-не-су при-не-су.

1. Заспіваймо пісню веселеньку

Про сусідку молоденьку,
 Про сусідку заспіваймо,
 Серце наше звеселяймо!

Ой сусідко, сусідко, сусідко,
 Позич мені решітку, решітку:
 Я си муки потрясу, потрясу,
 Завтра вранці принесу, принесу.

} Двічі

2. Заспіваймо пісню веселеньку

Про венгерку молоденьку,
 Про венгерку заспіваймо,
 Серце наше звеселяймо!

Ой венгерко, венгерко, венгерко,
 Позич мені люстерко, люстерко:
 Я си вуса підкручу, підкручу,
 Завтра вранці доручу, доручу.

} Двічі

123. ОЙ ЩО Ж ТО ЗА ШУМ УЧИНИВСЯ

Українська народна пісня

Allegretto

mf Ой що ж то за шум у - ги - нив - ся,
що ко - мар та на му - сі о - же - нив - ся.

1. Ой що ж то за шум
Учинився,
Що комар та й на мусі } Двічі
Оженився!
2. Та взяв собі жінку
Невеличку,
Що не вміє шити-прясти } Двічі
Чоловічку.
3. Що не вміє шити-прясти
Ні варити,
Що не вміє з комариком } Двічі
Добре жити.
4. Полетів же комар
В чисте поле,
В чисте поле, } Двічі
В зелену діброву.
5. Ой сів же комар
На дубочку,
Звісив свої ніженьки } Двічі
На листочку.
6. Де взялася
Шура-буря,
Вона ж того комарика } Двічі
З дуба здула.

7. Ой упав же комар
На помості,
Потрощив, полобив } Двічі
Ребра й кості.
8. Прилетіла муха
Жалкувати:
„Ой де ж тебе, комарику, } Двічі
Поховати?“
9. „Поховай ти мене
В чистім полі
Та й висип мені } Двічі
Високу могилу!“
10. Туди будуть хлопці
Ізбиратись,
З комаревої могили } Двічі
Чудуватись!“

124. ЦВІЛА, ЦВІЛА КАЛИНОНЬКА

Українська радянська народна пісня

На пості... аюч...

Цві-ла, цві-ла ка-ли-нонь-ка та й в'є-ну-ти
ста-ла „Ой, го-го ж ти, дів-чи-нонь-
-ко, пряс-ти пв-рв-ста-ла-ла?“ ста-ла-ла?“

1. Цвіла, цвіла калинонька
Тай в'янути стала.
„Ой чого ж ти дівчинонько, } Двічі
Прясти перестала”?
2. „Пішов, пішов мій миленький
В червоні заgonи”.
„Не журися дівчинонько } Двічі
Він Ради боронить.
3. Не плач, не плач, стара мати,
Дрібними сльозами:
Скоро буде перемога } Двічі
За робітниками”.
4. Ой, нагнула калинонька
Гілочки додолу,
Незабаром повернеться } Двічі
Миленький додому.

125. ОЙ ІШЛИ ГЕРОЇ

Українська радянська народна пісня

Каліно

Ой і-шли ге-ро-ї та ге-рез по-ля,
у-сі за-кри-ча-ли, у-сі за-кри-ча-ли: У-ра! У-ра! У-ра!

1. Ой ішли герої Та через поля, Усі закричали: (2) — Ура! Ура! Ура!	2. Ой там старий батько Окопи копав, Він здалека бачив (2) Що боєць упав.

3. Він собі не вірив
І своїм очам, —
Підійшов він ближче (2)
І сина пізнав.

4. Чи ти, сину, ранен,
Чи вбитий лежиш?
Я твій старий батько (2)
Чому ти мовчиш?

5. — Я, тату, не вбитий,
Не умру від ран,
Буду, тату, жити (2)
Серед партизан.

6. Там у чорнім лісі
Будемо ми жить,
Ми фашистів — гадів (2)
Будем, тату, бить!

126. ОЙ ГОРЕ ТІЙ ЧАЙЦІ

Українська народна пісня

Журливо

Ой го - ре тій чай - ці, ча - єт - ці не - бо - зі,
що ви - ве - ла ча - є - ня - ток при би - тій до - ро - зі.

1. Ой горе тій чайці,
Часці-небозі,
Що вивела часняток } Двічі
При битій дорозі!

2. Ой ішли чумаки,
Весело співали,
І часчку зігнали, } Двічі
Часнят забрали.

3. А часчка в'ється,
Об дорогу б'ється,
К сирій землі припадає } Двічі
Чумаків благас.

4. „Ой ви, чумаченьки,
Ви ще молоденькі,
Верніть моїх часняток, } Двічі
Вони ще маленькі!”

*

У пісні *Ой горе тій чайці* виступають розміри $\frac{5}{4}$ і $\frac{3}{4}$. $\frac{5}{4}$ це складний розмір і тому пісню треба вивчати з учителем при допомозі нот.

Вивчаючи пісню вистукайте кожний її звук на складі „ля”, зойно тоді підкладайте під мелодію слова.

127. ДИВЛЮСЬ Я НА НЕБО

Слова: М. Петренка

Мелодія народна

Повільно

Див - люсь я на не - бо та й дум - ку га -
 - да - ю, чо - му я не со - кіл, чо - му не лі -
 - та - ю, чо - му ме - ні, бо - же, ти кри - лець не
 дав? Я б зем - лю по - ки - нув і в не - бо злі - тав!

1. Дивлюсь я на небо та й думку гадаю,
 Чому я не сокіл, чому не літаю,
 Чому мені, боже, ти крилець не дав.
 Я б землю покинув і в небо злітав!
2. Далеко за хмари, подальше од світу,
 Шукать собі долі, на горі — привіту,
 І ласки у зірок, у сонця просить,
 У світі їх яснім все горі втопить.
3. Бо долі ще змалку здаюсь я нелюбий, —
 Я наймит у неї, хлопцюга приблудний;
 Чужий я у долі, чужий у людей!
 Хіба ж хто кохас нерідних дітей?..

128. МИ ПІДЕМ, ДЕ ТРАВИ ПОХИЛІ

Слова: А. Малишка

Музика: П. Майбороди

Пашірно

Ми пі - дем, де тра-ви по - хи-лі, де зо-рі вяс-ній да-ш-
 -ні, і ка - рі-ї о - ці, і ру - чень-ки бі-лі но -
 -га - ми нас-нять-ся ме - ні, і ка - рі-ї о - ці, і
 ру - чень-ки бі-лі но - га - ми нас-нять-ся ме - ні.

1. Ми підем, де трави похилі,
 Де зорі в ясній далині,
 І карії очі, і рученьки білі } Двічі
 Ночами насняться мені
2. За річкою, за голубою
 Дві чайки у хмару зліта.
 В краю подніпровським ми стрілись з тобою, } Двічі
 Веселко моя золота.
3. Над полем зарошені віти
 Дубове верхів'я звело.
 З тобою у парі ми будем любити } Двічі
 Все те, що на серце лягло.
4. І стеляться обрії милі,
 І вечір в осіннім вогні,
 І карії очі, і рученьки білі } Двічі
 Ночами насняться мені.

★

Зверніть увагу, що пісня написана у розмірі $\frac{12}{8}$ і із затактом. Вивчаючи пісню вистукайте кожну нотку рахуючи четвертні ноти з крапками як тріолі.

Тріоль це тривалість ноти, яка виникла внаслідок поділу на три. Тріоль може повстати з півноти, четвертної або восьмої ноти.

129. ПАСЛА ДІВКА ЛЕБЕДІ

Українська народна пісня

The image shows a musical score for the Ukrainian folk song "Pasla Divka Lebedi". It consists of two staves of music in the key of D major (one sharp) and 12/8 time. The melody is written on a treble clef staff, and the accompaniment is on a bass clef staff. The lyrics are written below the notes.

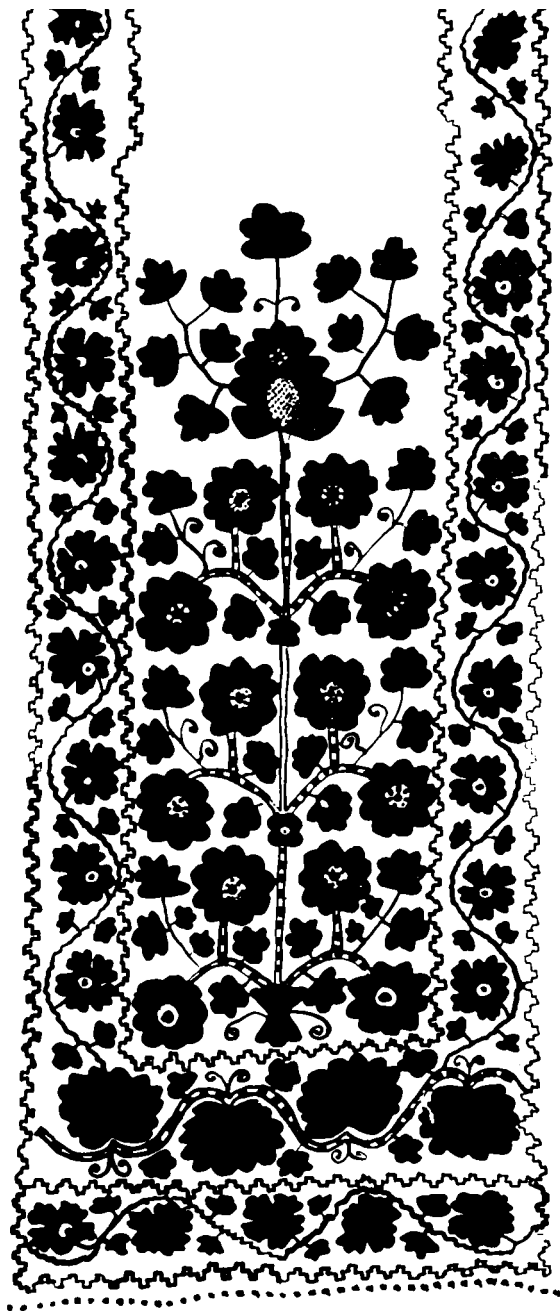
Па-сла дів-ка ле-бе-ді при зе-ле-ній ле-ва-ді,
ой, до-ле мо-я, до-ле, при зе-ле-ній ле-ва-ді.

1. Пасла дівка лебеді, при зеленій леваді,
Ой, доле моя, доле, при зеленій леваді.
2. Пожену я лебеді, до Дунаю, до води,
Ой, доле моя, доле до Дунаю, до води.
3. В мене думка не така, полюбила козака
Ой, доле моя, доле, полюбила козака.
4. А вже ж мої лебеді понаплавалися,
Ой, доле моя, доле, понаплавалися.
5. А вже ж мої карі очі тай наплакалися,
Ой, доле моя, доле, тай наплакалися.

X O P

130. ЛЕНІНОВА МУДРІСТЬ В ПАРТІЇ ЖИВЕ

Слова: В. Бичка

Музика: Г. Фінаровського

Широко, наспівно

Не вставай, тумане, не пливи в імлі, Ленінове
сонце світить на землі, Ленінове
сонце світить на землі. ве.

1. Не вставай, тумане
Не пливи в імлі, —
Ленінове сонце
Світить на землі. } Двічі
2. Чорна хмара злая,
Шлях не заступай, —
Ленінове сонце
Світить на наш край. } Двічі
3. Як вогонь безсмертний,
Що в віках не згас, —
Ленінове серце
У серцях у нас. } Двічі
4. Як у жито сила,
Від землі пливе, —
Ленінова мудрість
В партії живе. } Двічі

181. КРАЮ РІДНИЙ

Українські слова: М. Познанської

Музика: Л. Бетховена

p Кра - ю мій, до ро - го - щий, за - го - рить ся день яс -
 - ний, со - ло - вей - ко в мить проснеть ся, дзвін - ко піс - не - ю за -
f
 - леть - ся. Шлю при - віт то бі я свій, кра - ю мій, кра - ю мій.

1. Краю мій, дорогий,
 Загориться день ясний
 Соловейко в мить проснеться,
 Дзвінко піснею залеться.
 Шлю привіт тобі я свій,
 Краю мій, краю мій.
2. Краю мій дорогий, —
 В день гарячий, золотий
 Я згадаю холодочок,
 В лісу темному струмочок,
 Сум мене бере мерщій. —
 Краю мій, краю мій!
3. Краю мій дорогий, —
 В небі сонце догорить,
 Бачу я вечірні тіні
 І до тебе серцем лину:
 Радість у душі моїй, —
 Краю мій, краю мій!

132. СТЕПОМ, СТЕПОМ

Слова: М. Негоди

Музика: А. Пашкевича
Обр. Я. Полянського

Рухливо
Соло *Дует*

тр
сте - там, сте - пам йшли у бій сол - да - ти, сте - пам

сте - пам, об - рій за - тяг - ло... *Sub p*
т^р Ма - ти, ма - ти

ста - ла ко - ло ха - ти, а нав - круг - в ди - му се - ло.

Лор
т^р Ма - ти, ма - ти ста - ла ко - ло ха - ти

т^р

p
а нав - круг в ди - му се - ло.

p

1. Степом, степом йшли у бій солдати.
Степом, степом обрій затягло.
Мати, мати стала коло хати,
А навкруг в диму село.
2. Степом, степом розгулись гармати,
Степом, степом клекіт нароста...
Степом, степом падають солдати,
А навкруг шумлять жита.

3. Степом, степом поросли берізки,
Степом, степом сонце розлилось,
Степом, степом встали обеліски
А навкруг розлив колось.
4. Степом, степом людям жито жати,
Степом, степом даль махне крилом,
Мати, мати жде свого солдата,
А солдат спить вічним сном.

133. СТЕПИ ПРОСТЯГЛИСЯ ШИРОКІ

Українська народна пісня

Широко ♩ = 56

Сте-пи про-стяг-ли-ся ши-ро-кі, сте-пи про-стяг-

-лись нав-кру-ги, про-стяг-ся до мо-ря сте-

го-ю, Дні-ро під-ми-ва бе-ре-ги.

1. Степи простяглися широкі,
Степи простяглися навкруги.
Простягся до моря стягою,
Дніпро підніма береги.
2. В степах тих глибока могила,
Найвища, найкраща одна.
Стоїть над Дніпром повноводним,
Стоїть сиротина смутна.
3. Широка, висока могила,
В могилі спить батько Тарас,
Багато він мучивсь на світі,
Багато зробив він для нас.
4. І все він віддав Україні,
І правду на світі любив.
І тихо заснув він на світі,
І спить серед рідних степів.

184. ХАЙ НАЛАДЯТЬ СКРИПКИ

Чеська народна пісня

Український текст: М. Познанської

Обробка: М. Красева

Пожвавлено. Весело

Хай на - ла - дять скри - ки скри-па - лі.

Хай під - ні - муть тру - би тру-ба - ті: Ни - ні

бу - де све - то на се - лі, у та - нок пі -

-буть ста-рі й ма-лі! Тра-ля-ля-ля-ля, тра-ля-

-ля-ля-ля! У та-нок пі-дуть ста-рі й ма-лі.

1. Хай наладять скрипки скрипалі.

Хай піднімуть труби трубачі:

Нині буде свято на селі,

У танок підуть старі й малі!

Тра-ля-ля-ля-ля!

Тра-ля-ля-ля-ля!

У танок підуть старі й малі.

} Двічі

2. Хто не хоче з нами танцювати,

Перед ним не будемо впадати,

Самі тупнуть наші каблуки,

Самі в танок підуть чобітки.

Тра-ля-ля-ля-ля,

Тра-ля-ля-ля-ля,

Самі в танок підуть чобітки!

} Двічі

3. Надійшов уже кінець жнивам,

Грайте, скрипки, веселіше нам,

Хай танцюють і старі й малі,

Хай до ранку бал іде в селі!

Тра-ля-ля-ля-ля,

Тра-ля-ля-ля-ля!

Хай до ранку бал іде в селі!

} Двічі

135. СПІВАНОЧКИ МОЇ

Українська народна пісня

Обр. Ю. Костюка

Палірно

mf Спі - ва - ног-ки мо-ї, де я вас по-ді - ю?

f Ей, вий-ду на по-ля-ну, там я вас роз-сі - ю,

f ей, вий-ду на по-ля-ну, там я вас роз - сі - ю.

1. Співаночки мої, Де я вас подію? Ей, вийду на поляну, Там я вас розсію.	2. Зроблю я з вас, зроблю Що найкращу грядку, Ей, же би сте zostали Людам на пам'ятку.
3. Будуть там парібці На траву ходити, Ей, мої співаночки Будуть знаходити.	4. Будуть там дівчата На гриби ходити, Ей, мої співаночки Будуть знаходити.

136. ЇХАВ КОЗАК НА ВІЙНОНЬКУ

Українська народна пісня

Обр. М. Леонтовича

Marciale

trp¹ - хав ко - зак на вій - ньонь - ку, прощав сво -

- ю дів - чи - ньонь - ку: „Прощай, ми - лень - ка, чор - но - бри -

- вень - ка, я йду в чу - жу - ю сто - ро - ньонь - ку.

1. Їхав козак на війноньку,
Прощав свою дівчиноньку:
„Прощай, миленька, чорнобривенька,
Я йду в чужую сторононьку.
2. Подай, дівчино, хустину, —
Може в бою ще загину,
Темної ночі накриють очі —
Легше в могилі спочину”.
3. Лихії люди насилу
Взяли нещасну дівчину.
А серед поля гнеться тополя
Та на козацьку могилу.

137. ЩЕДРИК

Українська народна пісня

Обр. М. Леонтовича
Варіант для однорідного хору

Allegretto

SI *mf* ту щед-рик, щедрик щед-рі-вог-ка, при-ле-ті-ла лас-ті-вог-ка,
ста-ла со-бі ще - бе-та-ти, гос - по-да-ря ви - км-ка-ти.

SII *pp* Ста ла со - бі

AII

Вий-ди, вий-ди, гос - по-да-рю, по - ди-ви-ся на ко-ша-ру,
ще - бе - та - ти

там о-вог-ки по - ко-ти-лись, а зг-ни-ли на - ро-ди-лись.

В те - бе то-вар хо-ро-ший,
В те-бе то-вар весь хо-ро-ший; бу - деш ма-ти мір-ку грошей,

f в те - бе то - варь весь хо - ро - ший, бу - дешь ма - ти мир - ку гро - шей. *dim.*

Хоч не гро - ши, то по - ло - ва, в те - бе жин - ка

mf В те - бе жин - ка гор -

pp

mf В те - бе

гор - ны - со - ва. Хч не гр - ши, т. п. - ло - ва,

- но - бро - ва. *tr dim.* (Закрיתי ротом) *dim.*

в те - бе жин - ка гор - но - бро - ва. *1. mf* Щед - рик, щед - рик,

ppp

2. *ppp* Щед - рик, щед - рик, щед - ри - вог - ка, при - ле - ти - ла

rit. лас - ти - вог - ка.

Щедрик, щедрик, щедрівочка,
 Прилетіла ластівочка,
 Стала собі щебетати,
 Господаря викликати:

„Вийди, вийди, господарю,
 Подивися на кошару,
 Там овечки покотились,
 Ягнички народились.

В тебе товар весь хороший;
 Будеш мати мірку грошей.
 В тебе товар весь хороший,
 Будеш мати мірку грошей.

Хоч не гроші, то полова,
 В тебе жінка чорноброва.
 Хоч не гроші, то полова,
 В тебе жінка чорноброва.

Щедрик, щедрик, щедрівочка... і т.д.

138. В ПОЛІ-ПОЛІ ПЛУЖОК ХОДИТЬ

Українська народна пісня

Обр. М. Леонтовича

Moderato
Solo

В по-лі- по - лі ' плу-жок хо - дить. Щед-рий ве - сіль,

доб-рий ве - сіль! Доб-рим лю - дам на весь ве - сіль!

1. В полі-полі плужок ходить. Щедрий вечір,
Добрий вечір! Добрим людям на весь вечір!
2. Ори, синку, цюю нивку. Щедрий вечір...
3. Та посієм пшениченьку. Щедрий вечір...

139. ОЙ СИВАЯ ТА І ЗОЗУЛЕНЬКА

Українська народна пісня

Обр. М. Леонтовича

Moderato
Solo

Tutti

The musical score is written for three voices: Soprano (C), Alto (C), and Bass (A). It is in 2/4 time and consists of two systems. The first system is marked 'Moderato Solo' and the second 'Tutti'. The lyrics are written below the notes.

Ой си - ва - я та і зо-зу - лень-ка! Щед - рий ве - чір,
доб - рий ве - чір, доб - рий лю-дем на здо - ро-в'я.

1. Ой сивая та і зозуленька!
Щедрий вечір, добрий вечір,
Добрим людям на здоров'я.
2. Усі сади та і облітала. Щедрий...
3. А в одному та і не бувала. Щедрий...
4. А в тім саду три тереми. Щедрий...
5. У першому — красне сонце. Щедрий...
6. У другому — ясен місяць. Щедрий...
7. У третьому — дрібні зірки. Щедрий...
8. Ясен місяць — пан господар. Щедрий...
9. Красне сонце — жона його. Щедрий...
10. Дрібні зірки — його діти. Щедрий...

140. БУЛО ЛІТО

Українська народна пісня

Обр. М. Леонтовича

Andantino

p
Бу ло лі то, бу ло лі то а те пер зи ма,
як не бу ло при го донь ки, гей, гей, та й до сі не ма.

1. Було літо, було літо, а тепер зима
Як не було пригодоньки, гей, гей, та й досі нема.
2. Була ж йому пригодонька, з Криму ідучи,
В чистім полі, край дороги, гей, гей, воли пасучи.
3. Занедужав чумаченько, заслаб та й лежить,
Жалується отаману: гей, гей, голова болить.
4. „Отамане, отамане, рідний батьку мій,
Бери воли, бери вози, гей, гей, та й додому їдь”
5. Скинув чумак сіру свитку, скинув і жупан:
„Воли ж мої круторогі, гей, гей, хто ж вам буде пан?”
6. Скинув чумак сіру свитку, скинув ще й кожух,
А сам припав к сирій землі, гей, гей, віддав богу дух.
7. Заревіли сірі воли, тіло везучи,
Заплакали чумаченьки, гей, гей, позаду йдучи.
8. А в неділю вранці-рано ударили в дзвін,
Це ж бо тому чумаченьку, гей, гей, що ходив по сіль.

141. ОЙ НУ, ЛЮЛІ, КОТОЧОК

Українська народна пісня

Обробка: М. Мельника

The musical score is written in 4/4 time with a key signature of one flat (B-flat). It consists of three systems of music. The first system has a vocal line and piano accompaniment. The second system continues the vocal line and piano accompaniment. The third system features a piano solo with a vocal line. Dynamics include *mf*, *p*, and *pp*. The tempo is marked *Ad libitum* (Повільно).

Не поспішаючи *Соло* *Пірохи швидше*

mf Ой ну, лю-лі, ко-то-чок,
ук-рав в ба-би мо-то-чок,
та й поніс до Га - лі,
Га-ля стала би - ти:

p Ой лю-лі, ой лю-лі, ой лю - лі, *mf* Не вчись котку красти,
а вчи-ся ро-би - ти,
че-ре-вич-ки ши-ти!

pp Ой! *Повільно* По-шив ко-ток, по-ла-тав, під ла-во-ю за-хо-вав.

Ой ну, люлі, коточок,
Украв в баби моточок
Та й поніс до Галі,
Галя стала бити:

— Не вчись, котку, красти,
А вчися робити,
Черевички шити!
Пошив коток, полатав,
Під лавою заховав.

142. ПОЛИНУЛА ЧЕЧИТОЧКА

Українська народна пісня

Обр. Є. Юцевича

Помірно

С

А

f По-ли-ну-ла че-чі-точ-ка в виш-не-вий са-док,
 ви - ве - ла ді - ток:
 а ви - ве - ла че - ці - точ - ка се - ме - ро ді - ток:
f От Ів-до-сю і Фе-до-сю, Вар-ва-ри-ну, Ка-те-ри-ну,
mf ви - ве - ла ді - ток:
 і Я - ри - ну, і Ма - ри - ну,
f Вар-ва-ри-ну, Ка-те-ри-ну, і Я - ри-ну, і Ма-ри-ну,
 Нас-ту-сю сво - ю, са - му мен-шу - ю.

p Га - га - га! *f* са - му мен - шу - ю.

Полинула чечіточка в вишневий садок,
 А вивела чечіточка семеро діток:
 От Явдосю і Федосю,
 Варварину, Катерину,
 І Ярину, і Марину,
 Настусю свою, саму меншую.
 Га — га — га! Саму меншую.

143. ОЙ, ПОЇДУ Я ДО ЯСНЯ

Українська народна пісня

Allegro

Ой пі - ду я до Я - сі - ня та й у Гор - ну
 та я те - бе, мо - я ми - ла,

2.

Ти - су лю - би - ти не ли - шу. Ой, да - на,

1. 2.

да - на, да - на, лю - би - ти не ли - шу. ли - шу.

1. Ой, поїду я до Ясіня та й у Чорну Тису
Та я тебе, моя мила, любити не лишу.
Ой, дана, дана, дана, любити не лишу.
2. Ой, поїду я в гай зелений, та наломлю лому,
Заніс мене чужий розум на чужу сторону.
Ой, дана, дана, дана, на чужу сторону.
3. А на другій сторонці ні батька, ні неньки,
Тільки в саду-винограду кують зозуленьки.
Ой, дана, дана, дана, кують зозуленьки.

144. ЛЕТИТЬ ГАЛКА ЧЕРЕЗ БАЛКУ

Українська народна пісня

Andantino

mf Ле-тить гал-ка че-рез бал-ку, *f* лі-та-ю-чи кричє - ге...

мо-ло-да - я дів-чи-нька - ка хо-дить га - єм пла-че.

мо-ло-да-я дів-чи-нька-ка

1. Летить галка через балку,
Літаючи кричє...
Молодая дівчинонька
Ходить гаєм плаче.
2. „Не пускає мене мати
Вранці до криниці,
Ні жита жать, ні льону брать,
Ні на вечорниці.
3. Пусті ж мене, моя мати,
В ліски по горішки,
Чи не найду щастя-долі
Я собі хоч трішки!”

145. ПЛИВЕ ЧОВЕН

Українська народна пісня

Обр. М. Леонтович

The musical score is written in 3/4 time with a key signature of one sharp (F#). It consists of two systems of staves. The first system has a vocal line on a treble clef staff and a piano accompaniment on a bass clef staff. The second system continues the vocal line and piano accompaniment. The lyrics are written below the vocal line.

Пли-ве чо-вен бо-ди по-вен та все хлоп, хлоп, хлоп, хлоп,
та все хлоп, хлоп, хлоп, хлоп, та все хлоп, хлоп, хлоп, хлоп.

1. Пливе човен, води повен,
Та все хлоп-хлоп, хлоп-хлоп.
2. Іде козак до дівчини,
Та все тюп-тюп, тюп-тюп.
3. Пливе човен, води повен,
Та накритий листом.
4. Не хвалися, дівчинонько,
Червоним намистом.
5. Бо прийдеться, доведеться
Намисто збувати.
6. Молодому козакові
Тютюн купувати.
7. Пливе човен, води повен,
Та накритий лубом.
8. Не хвалися, козаченьку,
Кучерявим чубом.
9. Бо прийдеться, доведеться
Під аршин ставати.
10. Молодого козаченька
В військо віддавати.

146. ТИХА ВОДА

Українська народна пісня

Обр. М. Леонтовича

Moderato

mp

Ти-ха во-да, ти-ха во-да бе-ре-жень-ки ло-мить,
 мо-ло-дий ко-зак, мо-ло-дий ко-зак полковни-ка про-сить:

1. Тиха вода, тиха вода береженьки ломить,
Молодий козак, молодий козак полковничка просить: (2)
2. „Пусти мене, полковнику, із війська додому,
Бо вже скучила, бо вже змучилась дівчина за мною”. (2)
3. „Ой рад би пустити тебе, так довго ти будеш;
А напийсь води, ще й холодної, дівчину забудеш!” (2)
4. „Пив я воду, пив холодну, та й не забуваю,
Поки жив буду — не забуду я, кого я кохаю”. (2)

147. ІДИ, ІДИ, ДОЩИКУ

Українська народна пісня

Швидко

f

І - ди, і - ди, до - щич-ку, зва-рю то-бі бор-щич-ку
 І - ди дощ,
 зва - рю борщ

в по-ли-ва-нім гор-щи-ку! *p*Іди, до-щи-ку, цеб-рам, від-рам,
пов - ний горщ. *p*Іди, і -ди, до -щи-ку

дїй-ни-це-ю! над на-шо-ю пше-ни-це-ю! *f*Іди, до-щи-ку,
стес. *f*над на шо ю пше ни це ю! *f*Іди, і ди, до щ и ку,

зва - рю борщ, зва - рю борщ.
зва-рю то - бі бор - щи - ку, зва - рю то - бі борщ.

Іди, іди, дощику,
Зварю тобі борщику
В полив'янім горщику!
Іди, іди, дощику,
Цебром, відром, дійницею
Над нашою пшеницею.
Іди, іди, дощику,
Зварю тобі борщику
за 2 разом: Зварю тобі борщ.

148. ПОДОЛЯНОЧКА

Українська народна пісня

На постішаччи
Соло

р Деь тут бу - ла по-до-ля-ноч-ка, деь тут бу - ла

Хор

мо-ло-де - сень - ка, тут во - на сі - ла, тут во - на впа - ла,
р тут сі - ла, тут впа - ла,

до зем - лі при - па - ла, сім літ не вмива - лась, бо во - ди не ма - ла.
при - па - ла, не вмива - лась, бо во - ди не ма - ла.

1. Деь тут була подоляночка,
Деь тут була молодесенька,
Тут вона сіла,
Тут вона впала,
До землі припала,
Сім літ не вмивалась,
Бо води не мала.
2. Ой устань, устань, подоляночко,
Ой устань, устань, молодесенька,
Вмий своє личко,
Личко біленьке,
Біжи до Дунаю,
Бери молоденьку,
Бери ту, що з краю.

149. ГРИЦЮ, ГРИЦЮ, ДО РОБОТИ!

Українська народна пісня

Обр. М. Леонтовича

Швиденько

The image shows a musical score for a Ukrainian folk song. It consists of two systems of music. Each system has a vocal line on a treble clef staff and a piano accompaniment on a bass clef staff. The key signature has one flat (B-flat), and the time signature is 2/4. The first system includes the lyrics: „Гри-цю, Гри-цю, до ро-бо-ти!“ В Гри-ця пор-ва-ні го-во-ти. The second system includes the lyrics: Гри-цю, Гри-цю, до те-лят!“ В Гри-ця ні-жень-ки бо-лять. The score includes dynamic markings like *mf* and *f*, and various musical notations such as slurs and accents.

1. „Грицю, Грицю, до роботи!“
В Гриця порвані чоботи.
„Грицю, Грицю, до телят!“
В Гриця ніженьки болять.
2. „Грицю, Грицю, молотити!“
Гриць нездужає робити.
„Грицю, Грицю, рубай дров!“
А Грицько щось нездоров.
3. „Грицю, Грицю, роби хліб!“
„Кахи, кахи! Щось охрип.“
„Грицю, Грицю, іди їсти!“
„Ой, чекайте! Де б м'ні сісти!“

150. ДУДАРИК

Українська народна пісня

Обр. М. Леонтовича

Moderato

C
A

mf

Soprani I

Di - ду мій! Di - ду мій!

1. Di - ду мій, ду - да - ри - ку,
ти ж бу - ло, се - лом і - деш,
те - пер те - бе не - ма - є,
ду - да тво - я гу - ля - є,
і пи - щик - ки зос - та - ли - ся,
каз - на ко - му дос - та - ли - ся!

Du!

2. Di - ду мій, ду - да - ри - ку,
ти ж бу - ло, се - лом і - деш,^{*)}

3. Di - ду мій,
ти ж бу - ло,

ду - да - ри - ку
се - лом і - деш,^{*)} Di - ду мій! Di - ду мій!

*) Валі ті ж слова, що і вкуплеті

Діду мій! Діду мій!
Діду мій, дударіку,
Ти ж було, селом ідеш,
Ти ж було, в дуду граєш,
Тепер тебе немає,
Дуда твоя гуляє,
І пищики zostалися,
Казна кому досталися!

Діду мій, дударіку... і т.д.

151. ОЙ ЛИС ДО ЛИСИЦІ

Українська народна пісня

Обр. М. Леонтовича

Жартівливо

mf Ой лис до лис-ци-ці бо-рі-зень-ко-ю йшов.
 Ой лис-ч-ко, ой
mf Ой сестричко ти мо-є!

1. Ой лис до лисиці
 Борізенькою йшов.
 Ой лисичко, ой сестричко,
 Ти моя!
2. Борізенькою йшов,
 Куль соломи знайшов.
 Ой лисичко...
3. А в тім кулі
 Черевички були.
 Ой лисичко...
4. Черевички надіває,
 На лисицю поглядає.
 Ой лисичко...
5. Чи ти, куме дурний,
 Чи ти нерозумний?
 Ой лисичко...
6. Чи ти в лісі не бував,
 Чи ти звірів не видав?
 Ой лисичко...
7. Хоч я в лісі бував
 Та ж лисиці не видав.
 Ой лисичко, ой сестричко
 Ти моя!

152. ЧОГО СОЛОВЕЙ СМУТЕН

Українська народна пісня

Обр. М. Леонтовича

Moderato

mf Го - го со - ло - вей сму - тен, не ве - сел, гей,
 сму - тен, не ве - сел у - го - ра й те - пер?
 б. Ой, як же ме - ні смут - ним не бу - ти?
 Го - го я лю - бив, труд - но за - бу - ти.

1. Чого соловей смутен, не весел, гей,
Смутен не весел учора й тепер?
2. Ой, як же мені смутним не бути, гей,
Мав я дружину, трудно забути.

3. Учора була подружжя моя, гей,
Сьогодні нема — вже пристріляна.
4. Як був вже в низині, та й не жаль мені, гей,
То в густім саду, в шовковій траві.
5. Чого, козаче, смутен, не весел, гей,
Смутен, не весел сьогодні й тепер?
6. Ой, як же мені смутним не бути?
Кого я любив, трудно забути.
7. А вчора була дівчина моя, гей,
Сьогодні нема, — вже заручена.
8. Аби на селі, то не жаль мені, гей,
А то у дворі, ще й товариш мій...
9. Ой, як двір з двором був товаришем, гей,
Був товаришем — тепер ворогом.

153. ОЙ РОЗВИВСЯ

Українська народна пісня

Обр. М. Леонтовича

Sostenuto
Solo

А Ой роз - вив - ся та і при бе - ре - зі

я - бір зе - ле - нь - кий,

С ви - іюс - джа - є та із У - кра - і - ни

А

ко - зак мо - ло - день - кий. -день - кий.

1. Ой розвився та і при березі явір зелененький,
Виїжджає та із України козак молоденький. (2)
2. Виїжджаючи та шапочку знявши, низенько вклонився:
„Прощай, прощай, славне товариство, може з ким сварився.” (2)
3. Ой в Києві та і на риночку галки гору вкрили,
Молодіі славні запорожці жалю наробили. (2)
4. „Ой ви, галки, галки чорнокрилі, підніміться вгору,
Ой ви, хлопці, славні запорожці, верніться додому!” (2)
5. „Ой раді б ми та і піднятися, — туман налягає;
Ой раді б ми додому вернуться, — гетьман не пускає”. (2)

154. ПІСНЯ ВЕСНЯНОК

Слова: М. Сома

Музика: О. Сандлера

Не поспішаючи, грайливо

Т - де вес-на, і - де вес-ня-ног-ка, як дів-чи-на вса-
-ду, збу-чать пісні, збувають вес-ня-ног-ки про зем-лю мо-ло-ду.

Трипів

Ой, вес-но, вес-но, як жить гу-дес-но в кра-ю ко-ха-но-му,

1. Іде весна, іде весняночка,
Як дівчина в саду,
Звучать пісні, звучать співаночки
Про землю молоду.
Приспів:
Ой, весно, весно,
Як жить чудесно
В краю коханому,
Ой, весно, весно,
Як жить чудесно
В краю весняному.
2. Дівочим ніжним щедрим голосом
Розбудим береги,
Весняне сонце, наче колесо
Покотим навкруги.
Приспів.
3. Стрічать весну виходим ланками
На світлу нашу путь,
Отож не даром нас весняночками
Всі людоньки зовуть.
Приспів.

КОРОТКІ ВІДОМОСТІ ПРО УКРАЇНСЬКИХ КОМПОЗИТОРІВ

КОЛЕССА МИКОЛА ФІЛАРЕТОВИЧ

Композитор і диригент, професор Львівської консерваторії Микола Філаретович Колесса народився 1903 року в м. Самборі. Музику вивчав у Львові, а потім у Празькій консерваторії під керівництвом відомого чеського композитора В. Новака.

М. Ф. Колесса є автором симфонії, сюїти і варіацій для симфонічного оркестру, фортепіанних творів, а також обробок українських народних пісень, серед яких своєю мистецькою якістю визначаються лемківські пісні.

КОЗИЦЬКИЙ ПИЛИП ОМЕЛЯНОВИЧ

Заслужений діяч мистецтв УРСР, видатний український радянський композитор, музикознавець, музично-громадський діяч та педагог, Пилип Омелянович Козицький народився 1893 року в с. Летичівка на Київщині. Вищу музичну освіту здобув у Київській консерваторії, яку закінчив у 1920 році по класу композиції проф. Б. Л. Яворського.

П. Козицький є одним з найвидатніших істориків української музики та музичних критиків. Він веде активну педагогічну та науково-дослідну роботу як професор Київської консерваторії.

КОС-АНАТОЛЬСЬКИЙ АНАТОЛІЙ ЙОСИПОВИЧ

Народився в 1909 року в м. Коломиї, український композитор, заслужений діяч мистецтв УРСР, лауреат Державної премії, професор Львівської консерваторії. Автор балетів „Хустка Довбуша”, „Сойчине крило”, опери „Назустріч сонцю”, вокальних та камерально-інструментальних творів, пісень для дітей.

КОСЕНКО ВІКТОР СТЕПАНОВИЧ

Народився В. Косенко в 1896 р., помер 1938 р., композитор, професор. Перебуваючи до 1929 року в Житомирі, В. Косенко розгорнув там велику концертну і музично-громадську діяльність.

З 1929 р. Косенко працював у Київському музично-драматичному інституті ім. М. Лисенка, а згодом — у Київській консерваторії. У цей період в його творчості з'являються нові жанри: масові пісні, музика до кінофільмів, обробки народних пісень.

ЛЕОНТОВИЧ МИКОЛА ДМИТРОВИЧ

Народився М. Леонтович в 1877 р., помер 1921 р., композитор, учитель хорového співу, збирач музичного фольклору. Працював в Тульчині, Києві. Створив класичні зразки української хорової музики. Йому належать також обробки українських й російських народних пісень, кілька оригінальних творів („Льодо-лом“, „Літні тони“, „Моя пісня“, „Легенда“), незакінчена опера „На русалчин великдень“.

ЛИСЕНКО МИКОЛА ВІТАЛІЙОВИЧ (1842—1912)

Український композитор, піаніст, хоровий диригент і етнограф, основоположник національної музичної школи. Створив класичні зразки обробок народних пісень.

Широко відомі його твори: опери „Тарас Бульба“, „Чорноморці“, „Різдвяна ніч“, „Утоплена“, „Наталка Полтавка“, „Енеїда“, дитячі опери: „Коза-дереза“, „Пан Коцький“, „Зима і Весна“; 83 твори для голосу і фортепіано, 5 циклів обрядових пісень, хору і ансамблю на слова Т. Шевченка, 120 пісень для хору, 280 для голосу і фортепіано.

МАЙБОРОДА ПЛАТОН ІЛАРІОНОВИЧ

Композитор, заслужений діяч мистецтв УРСР, лауреат Державної та Шевченківської премій. Народився в 1918 р. в хуторі Пелехівщина на Полтавщині. Широкою популярністю користуються пісні: „Розляглися тумани“, „Щорсівська“, „Пісня про рушник“, „Пісня про Дніпро“, „Пісня про вчительку“ та ін. П. І. Майборода написав також увертюру для симфонічного оркестру, кілька фортепіанних п'єс та солоспівів, багато обробок українських народних пісень.

РЕВУЦЬКИЙ ЛЕВКО МИКОЛАЙОВИЧ

Народився в 1889 році, український композитор, народний артист СРСР, лауреат Шевченківської премії, професор Київської консерваторії, доктор мистецтвознавства.

Пише кантату-поему „Хустина“, 2 симфонії, 2 концерти для фортепіано з оркестром, хори, обробки народних пісень, пісні для дітей.

СТЕПОВИЙ (ЯКИМЕНКО) ЯКІВ СТЕПАНОВИЧ (1883—1921)

Видатний український композитор, педагог і музичний діяч. Написав п'єс для фортепіано, романси, хори, в тому числі і для дітей (збірник „Проліски“) обробки народних пісень.

СТЕЦЕНКО КИРИЛО ГРИГОРОВИЧ (1882—1922)

Видатний український композитор і хоровий диригент. Написав 5 кантат, хори, романси, обробки народних пісень, 2 дитячі опери — „Лисичка, Котик і Півник“ та „Івасик Телесик“, музику для поеми Т. Г. Шевченка „Гайдамаки“.

ФІЛІПЕНКО АРКАДІЙ ДМИТРОВИЧ

Народився в 1912 році, радянський композитор, заслужений діяч мистецтв УРСР, лауреат Державної премії. Закінчив Київську консерваторію по класу композиції проф. Л. Ревуцького. Написав 2 струнних квартети, 2-й присвячений С. А. Ковпаку. Автор багатьох відомих пісень: „Комуністичній партії хвала”, „З іменем Леніна”, „Жити нам, жити” та інші. Багато уваги в своїй творчості приділяє дітям шкільного і дошкільного віку.

СЛОВНИЧОК

НАЙЧАСТІШЕ ВЖИВАНИХ МУЗИЧНИХ ТЕРМІНІВ

- a cappella (а капелля) — спів хору без інструментального супроводу.
accelerando (аччелерандо) — прискорюючи.
ad libitum (ад лібітум) — за бажанням виконавця.
adagio (ададжіо) — повільно, спокійно.
agitato (аджітато) — збуджено, схвильовано.
alla breve (алля бреве) — назва розміру такту на 2/2, позначеного значком.
alla marcia (алля марчіа) — подібно до маршу.
allargando (алляргандо) — уповільнюючи, розширюючи.
allegretto (аллегретто) — рухливо, пожвавлено, повільніше, ніж аллегро.
allegro (аллегро) — швидко, весело, життєрадісно.
al segno (аль сеньо) — до знака.
andante (анданте) — вільною ходою, не поспішаючи.
andantino (андантіно) — трохи швидше, ніж анданте.
animato (анімато) — пожвавлено, піднесено.
animando (анімандо) — пожвавлюючи.
assai (ассаї) — дуже, значно; напр. Largo assai — лярго ассаї — дуже широко.
a tempo (а темпо) — в темпі.
bis (біс) — двічі.
brillante (бріллїанте) — блискуче.
brio (брїо) — жар, вогонь; Con brio — кон бріо — з жаром, з вогнем.
calando (каляндо) — стихаючи, поступово зменшуючи силу звука.
cantabile (кантабіле) — співуче.
cappella (капелля) — капела, хор (див. а капелля).
capo (капо) — початок; da capo (да капо), скорочено D. C. — спочатку.
capriccioso (капрїччїозо) — примхливо.
coda (кода) — заключна частина музичного твору.
con (кон) — з; уживається в сполученні з іншими словами, наприклад,
con anima (кон анїма) — з почуттям.
crescendo (крещендо), скорочено cresc. — поступове зростання сили звука.
dal (даль) — від; dal segno (даль сеньо) — від знака.
decreasing (декрещендо), скорочено decrese. — поступове позбавлення сили звука.
diminuendo (дімінуйендо), — скорочено dim. — затихаючи.
divisi (дівізі), скорочено div. — роздільно.
dolce (дольче) — ніжно.

dolore (дольоре) — журба, con dolore (кон дольоре) — журливо.
espressivo (еспрессиво) — виразно.
fine (фіне) — кінець.
forte (форте), скорочено f — сильно, голосно.
fortissimo (фортіссімо), скорочено ff — дуже голосно.
fuoco (фуоко) — вогонь, con fuoco (кон фуоко) — з вогнем.
giocoso (джіокозо) — грайливо.
glissando (гліссандо), скорочено gliss. — ковзаючи.
grave (grave) — повільно, поважно, серйозно, строго.
grazioso (граціозо) — граціозно.
giusto (джусто) — точно.
larghetto (ларгетто) — трохи швидше, ніж largo.
largo (лярго) — широко, дуже повільно.
legato (легато) — зв'язно.
lento (ленто) — протяжно, повільно.
l'istesso tempo (л'істессо темпо) — той самий темп.
ma (ма) — але.
maestoso (маестозо) — велично, урочисто.
marcato (маркато) — виділяючи (звук), підкреслюючи.
marcia (марчіа) — марш.
marziale (марціале) — маршоподібно.
marziale (марціале) — войовничо.
meno (мено) — менш.
mezzo (меццо) — наполовину.
mezzo forte (меццо форте), скорочено mf — на половину сили.
mezzo voce (меццо воце) — напівголосу.
moderato (модерато) — помірно.
molto (мольто) — багато, значно; наприклад allegro molto (аллегро мольто) — дуже швидко.
morendo (морендо) — завмираючи.
moto (мото) — рух; уживають як додаток до позначення темпу, — наприклад
andante con moto (анданте кон мото) — рухливіше, ніж andante.
non (нон) — не; наприклад non legato (нон легато) — не зв'язано.
ossia (occia) — або; позначення іншого варіанту в творі.
pesante (пезанте) — важко.
piano (піано), скорочено p — тихо.
pianissimo (піаніссімо), скорочено pp — дуже тихо.
poco (поко) — трохи; наприклад, poco meno mosso (поко мено моссо) — трохи менш рухливо.
poco a poco (поко а поко) — поступово.
presto (престо) — швидко.
prestissimo (престіссімо) — дуже швидко, якнайшвидше.
rallentando (реллентандо), скорочено rall. — уповільнюючи.
risoluto (різолото) — рішуче.
ritardando (рітардандо), скорочено rit. — уповільнюючи.

ritenuto (рітенуто), скорочено riten. — уповільнюючи.
rubato, rubando (рубато, рубандо) — не суворо додержуючи рівномірного руху.
scherzando, scherzoso (скерцандо, скерцозо) — жартівливо.
secco (секко) — сухо, уривчасто.
segno (сеньо) — знак; dal Segno al Fine (даль сеньо аль фіне) — від знака до слова „кінець”.
semplice (семпліче) — просто.
sempre (семпре) — завжди, весь час.
senza (сенца) — без.
sforzando (сфорцандо), скорочено *sf* або *sfz* — раптове підсилення окремого звука (акорду).
smorzando (сморцандо) — послаблюючи, завмираючи.
sostenuto (состенуто) — стримано.
sotto voce (сотто воче) — глухим голосом.
staccato (стаккато) — уривчасто.
stringendo (стрінджендо) — поступово прискорюючи темп.
subito (субіто), скорочено sub. — раптово.
tacet (тацет) — позначення, за яким голос деякий час не бере участі у виконанні, „мовчить”.
tempo (темпо) — темп.
tempo I (темпо прімо) — попередній темп.
tenuto (тенуто), скорочено ten. — витримати звук.
tranquillo (транквільо) — спокійно.
trio (тріо) — 1) п'єса для трьох інструментів або голосів: також
2) середня частина маршу.
troppo (троппо) — дуже, надто; non troppo (нон троппо) — не дуже.
tutti (тутті) — всі (голоси, інструменти).
vivo (віво) — бадьоро, жваво.
vivace (віваче) — жваво, трохи швидше ніж віво.
voce (воче) — голос.

ЗМІСТ

Передмова	3
1. <i>Нутн państwowy</i> . Автор muzyki nieznany. Słowa J. Wybicki	5
2. <i>Гімн Української РСР</i> . Музика групи композиторів. Слова П. Тичин і М. Бажана	6
3. <i>Інтернаціонал</i> . Музика П. Дежейтера. Слова Е. Потье	7

I клас

4. <i>Ми ідем сьогодні в клас</i> . Музика М. Дремлюги. Слова М. Пригари	10
5. <i>Веселі гуси</i> . Українська народна мелодія	11
6. <i>Зайчик та лисичка</i> . Українська народна пісня	12
7. <i>Галя по садочку ходила</i> . Українська народна пісня	13
8. <i>Мороз, морозець</i> . Музика Г. Компанійця. Слова Г. Бойка	13
9. <i>Жива ялинка</i> . Музика А. Лазаренка. Слова І. Кульської	14
10. <i>Зозуля</i> . Німецька народна пісня	15
11. <i>Ми садили сад, сад</i> . Музика В. Рождественського. Слова М. Познанської	16
12. <i>Травнева пісня</i> . Музика Г. Компанійця. Слова О. Новицького ...	17
13. <i>Гусоньки</i> . Музика А. Кос-Анатольського. Слова І. Кульської ...	18
14. <i>Лічилочка</i> . Українська народна пісня	19
15. <i>Ой на горі жито</i> . Українська народна пісня	19
16. <i>Як діждемо літа</i> . Українська народна пісня	20
17. <i>Ой на горі льон</i> . Українська народна пісня	21

II клас

18. <i>Ранок</i> . Музика Ю. Рожавської. Слова Г. Бойка	24
19. <i>Осінь</i> . Музика В. Рождественського. Слова Т. Демченка	25
20. <i>Ходить гарбуз по городу</i> . Українська народна пісня. Обр. М. Лисенка	25
21. <i>Голочка</i> . Музика А. Кос-Анатольського. Слова І. Кульської ...	26
22. <i>Саночки-санчата</i> . Музика А. Кос-Анатольського. Слова І. Куль- ської	28
23. <i>Новорічна нескінчена</i> . Музика П. Майбороди. Слова М. Рильсько- го	28
24. <i>Ялинка</i> . Музика Р. Скалецького. Слова Н. Забіли	29

25. <i>Ходить сонко по вулиці.</i> Українська народна пісня	30
26. <i>Пісня про маму.</i> Музика О. Сандлера. Слова І. Кульської	31
27. <i>А вже ясне сонечко.</i> Музика П. Козицького. Слова О. Олеся ...	32
28. <i>Ой минула вже зима.</i> Українська народна пісня	32
29. <i>Периотравнева.</i> Музика П. Майбороди. Слова Г. Бойка	33
30. <i>Соловєєчку, сватку, сватку.</i> Українська народна пісня	34
31. <i>Ми гуляли в полі.</i> Музика А. Лазаренка. Слова І. Кульської	35
32. <i>Женчичок-бренчичок.</i> Українська народна пісня	36

II клас

33. <i>Гонить Славка пасти кози.</i> Музика Т. Шутенка. Слова О. Марунич	38
34. <i>Голуб-голубочок.</i> Мелодія В. Верховинця. Слова С. Тараненка ..	39
35. <i>Два півники.</i> Українська народна пісня	40
36. <i>Задумала вража баба.</i> Слова народні. Обр. Й. Курочка	41
37. <i>Ой чи є, чи нема.</i> Українська народна мелодія	42
38. <i>Коліскова.</i> Музика Я. Степового. Слова Я. Щоголева	42
39. <i>Як собі заспівам.</i> Українська народна пісня	43
40. <i>Сонце гріє, вітер віє.</i> Музика Я. Степового. Слова Т. Шевченка	44
41. <i>Щебетала пташечка.</i> Музика Я. Степового. Слова народні	44
42. <i>Та орав мужик край дороги.</i> Українська народна пісня	45
43. <i>Здрастуй, травень.</i> Музика В. Рождественського. Слова М. Познанської	46
44. <i>Ластівка.</i> Музика Я. Степового. Слова народні	46
45. <i>Ой ходить Іванко.</i> Українська народна пісня	47
46. <i>Ой ходила дівчина бережком.</i> Українська народна пісня	48

IV клас

47. <i>Наш край.</i> Музика Д. Кабалецького. Слова М. Познанської ..	50
48. <i>Ішов кобзар.</i> Українська радянська народна пісня	50
49. <i>Прогулянка з батьком.</i> Індонезійська пісня. Український текст М. Познанської	51
50. <i>Канон</i>	54
51. <i>Пісня про Довбуша.</i> Українська народна пісня	54
52. <i>Ой у полі могила.</i> Українська народна пісня	56
53. <i>Сніг-сніжок.</i> Музика А. Філіпенка. Слова П. Воронька	57
54. <i>Зоре моя вечірняя.</i> Музика Я. Степового. Слова Т. Шевченка ...	59
55. <i>Веснянка.</i> Музика Я. Степового. Слова народні	59
56. <i>Розмилися води.</i> Українська народна пісня	60
57. <i>Периотравнева піонерська.</i> Музика П. Козицького. Слова І. Неходи	61
58. <i>Наближається весна.</i> Українська радянська народна пісня	62
59. <i>Виростала в холодочку.</i> Українська радянська народна пісня ...	63
60. <i>Ой на горі жита много.</i> Українська народна пісня	64
61. <i>Живо, женчики, живо.</i> Українська народна пісня	64

V клас

62. <i>Ми ковалі.</i> Стара революційна пісня	66
63. <i>Пісня праці.</i> Музика Й. Шеу. Українські слова Ф. Лазорик ...	67
64. <i>Зібрав Щорс загін завзятих.</i> Українська радянська народна пісня	68
65. <i>Іде коза рогата.</i> Українська народна пісня	68
66. <i>Ой вийду я за воротонька.</i> Українська народна пісня	69
67. <i>Ой звідси гора.</i> Українська народна пісня	70
68. <i>Чумак.</i> Українська народна пісня. Обр. К. Стеценка	70
69. <i>Вечорниці-зоряниці.</i> Музика О. Сандлера. Слова М. Сома	71
70. <i>Зозуля.</i> Польська народна пісня. Обр. Г. Сыгетинського. Український текст М. Фіненка	72
71. <i>Світив місяць, світив ясний.</i> Українська народна пісня	73
72. <i>Благослови, мати.</i> Українська народна пісня	74
73. <i>Сади хай цвітуть.</i> Музика Т. Потапенка. Слова М. Долинова ..	74
74. <i>Понад ставом стежечка.</i> Українська радянська народна пісня ...	76
75. <i>Ой ходила дівчина бережком.</i> Українська народна пісня	77
76. <i>Ой летіла горлиця.</i> Українська народна пісня	77
77. <i>Ой єсть в лісі калина.</i> Українська народна пісня	78
78. <i>Перепілонько біла.</i> Українська народна пісня	79

VI клас

79. <i>Шкільна дружба.</i> Музика В. Лукашова. Слова О. Пархоменка ..	82
80. <i>Гаю, гай, зелен гай.</i> Музика А. Лазаренка. Слова М. Стельмаха ...	83
81. <i>Шалійте, шалійте, скажені кати.</i> Музика А. Вахнянина. Слова О. Колесси	85
82. <i>Летіли орлята.</i> Українська радянська народна пісня	86
83. <i>Сипле сніг.</i> Слова І. Франка	87
84. <i>Думи мої, думи.</i> Українська народна пісня. Слова Г. Шевченка	88
85. <i>Засвітали козаченьки.</i> Українська народна пісня. Обр. К. Стеценка	89
86. <i>Вісла.</i> Польська народна пісня. Обр. В. Іваннікова. Український текст М. Познанської	90
87. <i>Весняний вальс.</i> Музика А. Кос-Анатольського. Слова А. Кос-Анатольського	91
88. <i>Сміло у ногу рушайте.</i> Революційна пісня. Музика і слова Л. Родіна	92
89. <i>Стоїть гора високая.</i> Українська народна пісня. Слова Л. Глібова	93
90. <i>Подумаю, подумаю.</i> Українська народна пісня	94
91. <i>Гаєм зелененьким.</i> Українська народна пісня	95
92. <i>Ой хмелю з мій, хмелю.</i> Українська народна пісня	96
93. <i>Ой на горі та осенці жнуть.</i> Українська народна пісня	97
94. <i>Як ішов я з Дебречина додому.</i> Лемківська народна пісня	99
95. <i>Ой наша царівна.</i> Мелодія народна. Слова Л. Яценка	100

VII клас

96. <i>Школо, стрічай!</i> Музика Ю. Рожавської. Слова М. Винокурова .	102
97. <i>Ой, літає соколонько.</i> Українська народна пісня	103
98. <i>Чуєш, брате мій.</i> Музика Л. Лепкого. Слова Б. Лепкого	104
99. <i>Вічний революціонер.</i> Музика М. Лисенка. Слова І. Франка . . .	105
100. <i>Пісня дружби.</i> Музика Б. Буєвського. Слова В. Безкаравайного	107
101. <i>Пісня про вчителя.</i> Музика Л. Ревуцького. Слова І. Неходи . . .	108
102. <i>Новорічна пісня.</i> Музика Ю. Рожавської. Слова Г. Плоткіна	109
103. <i>Нумо, нумо.</i> Хор з опери „Зима і весна”. Музика М. Лисенка	111
104. <i>Рече та стогне Дніпр широкий.</i> Українська народна пісня. Слова Т. Шевченка	112
105. <i>По діброві вітер вис.</i> Українська народна пісня. Слова Т. Шев- ченка	113
106. <i>На високій дуже кручі.</i> Українська народна пісня	114
107. <i>Рідна мати моя.</i> Музика П. Майбороди. Слова А. Малишка . . .	115
108. <i>Крилаті друзі.</i> Музика А. Лазаренка. Слова М. Сікача	116
109. <i>Фіялочки.</i> Українська народна пісня. Обр. Ф. Колесси	118
110. <i>Варшав'янка.</i> Революційна пісня. Слова В. Свенціцького	119
111. <i>Розпрягайте, хлопці, коні.</i> Українська народна пісня	121
112. <i>Ой, снопе, снопе.</i> Музика П. Широкого. Слова М. Орла	122

VIII клас

113. <i>В неволі скатований лото.</i> Революційна пісня. Слова Т. Г. Мач- тета	124
114. <i>За Сибіром сонце сходить.</i> Українська народна пісня	125
115. <i>Сонце правди засіяло.</i> Музика П. Носача. Слова П. Носача	127
116. <i>Пісня про учительку.</i> Музика П. Майбороди. Слова А. Малишка	128
117. <i>Слався, наш Київ-герой.</i> Музика К. Домінчена. Слова О. Новиць- кого	129
118. <i>Заповіт.</i> Музика Д. Гладкого. Слова Т. Шевченка. Обр. К. Сте- ценка	131
119. <i>Дивлюся, аж світає.</i> Музика Я. Степового. Слова Т. Шевченка	132
120. <i>А вже весна.</i> Українська народна пісня. Обр. К. Стеценка	133
121. <i>Ой н'є Байда.</i> Українська народна пісня	134
122. <i>Застіваймо пісню веселеньку.</i> Українська народна пісня	136
123. <i>Ой що ж то за шум учинився.</i> Українська народна пісня	137
124. <i>Цвіла, цвіла калинонька.</i> Українська радянська народна пісня . . .	138
125. <i>Ой їшли герої.</i> Українська радянська народна пісня	139
126. <i>Ой горе тій чайці.</i> Українська народна пісня	140
127. <i>Дивлюсь я на небо.</i> Мелодія народна. Слова М. Петренка	141
128. <i>Ми підем, де трави похилі.</i> Музика П. Майбороди. Слова А. Ма- лишка	142
129. <i>Пасла дівка лебеді.</i> Українська народна пісня	143

Хор

130. *Ленінова мудрість в партії живе.* Музика Г. Фінаровського. Слова В. Бичка 146
131. *Краю рідний.* Музика Бетховена. Українські слова М. Познанської 147
132. *Степом, степом.* Музика А. Пашкевича. Слова М. Негоди. Обр. Я. Полянського 148
133. *Степи простяглися широкі.* Українська народна пісня 149
134. *Хай наладять скрипки.* Чеська народна пісня. Український текст М. Познанської. Обр. М. Красева 150
135. *Стіваночки мої.* Українська народна пісня. Обр. Ю. Костюка ... 152
136. *Їхав козак на війноньку.* Українська народна пісня. Обр. М. Леонтовича 153
137. *Щедрик.* Українська народна пісня. Обр. М. Леонтовича 154
138. *В полі-полі плужок ходить.* Українська народна пісня. Обр. М. Леонтовича 156
139. *Ой сивая та і зозуленька.* Українська народна пісня. Обр. М. Леонтовича 157
140. *Було літо.* Українська народна пісня. Обр. М. Леонтовича 158
141. *Ой ну, люлі, коточок.* Українська народна пісня. Обр. М. Мельника 159
142. *Полинула чечіточка.* Українська народна пісня. Обр. Є. Юцевича 160
143. *Ой, поїду я до Ясіня.* Українська народна пісня 161
144. *Летить галка через балку.* Українська народна пісня 162
145. *Пливе човен.* Українська народна пісня. Обр. М. Леонтовича 163
146. *Тиха вода.* Українська народна пісня. Обр. М. Леонтовича 164
147. *Іди, іди, дощику.* Українська народна пісня 164
148. *Подоляночка.* Українська народна пісня 166
149. *Грицю, Грицю, до роботи!* Українська народна пісня. Обр. М. Леонтовича 167
150. *Дударик.* Українська народна пісня. Обр. М. Леонтовича 168
151. *Ой лис до лисиці.* Українська народна пісня. Обр. М. Леонтовича 169
152. *Чого соловей смутен.* Українська народна пісня. Обр. М. Леонтовича 170
153. *Ой розвився.* Українська народна пісня. Обр. М. Леонтовича ... 171
154. *Пісня веснянок.* Музика О. Сандлера. Слова М. Сома 172
- Короткі відомості про українських композиторів 174
- Словничок найчастіше вживаних музичних термінів 177

Cena zł 6.—

